

Sanktionspåstande i våbensager

Version 1. januar 2026

1. Overblik og tjekliste

1.1. Oversigt over afgrænsningen mellem våbenlovens § 10, stk. 1, og straffelovens § 192 a

Våbenlovens § 10, stk. 1	Straffelovens § 192 a, stk. 1
Overtrædelse af våbenlovgivningen samt våbenbesiddelse under <u>skærpende omstændigheder</u>, jf. <u>pkt. 4.1.1.</u> Våbenlovens § 1, stk. 1, omfatter: • Skydevåben samt genstande, der fremtræder som skydevåben (nr. 1) • Våbendele (nr. 2) • Ammunition (nr. 3) • Håndgranater (nr. 4) • Andre våben og eksplosivstoffer (nr. 5-10) <u>Følgende momenter taler for</u>, at der er tale om overtrædelse af våbenloven, jf. <u>pkt. 4.1.5.:</u> • Besiddelse på bopæl/ikke offentligt tilgængeligt sted • Type af skydevåben (f.eks. ulovlig besiddelse på bopælen af jagtvåben, salonrifler samt gamle pistoler og revolvere) • Antallet af skydevåben • Ingen besiddelse af ammunition til skydevåbnet • Opbevaringsmetoden (f.eks. på loft eller andre umiddelbart svært tilgængelige steder) • Ej tidligere straffet • Gode personlige forhold • Tiltaltes formål med våbenbesiddelsen (f.eks. samler) • Hvordan våbnet er anskaffet (f.eks. arv)	Overtrædelse af våbenlovgivningen under <u>særligt skærpende omstændigheder</u>, jf. <u>pkt. 4.1.2.</u> Straffelovens § 192 a, stk. 1, omfatter: • Skydevåben (nr. 1) F.eks. pistoler, revolvere, geværer, jagtgeværer, maskinpistoler mv. • Andre våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres farlige karakter er egnet til at volde betydelig skade (nr. 2) F.eks. panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber og miner Som <u>udgangspunkt</u> er overtrædelsen omfattet af § 192 a, hvis • der er tale om særdeles farlige skydevåben jf. pkt. <u>4.1.4.</u> eller andre særdeles farlige våben, jf. pkt. <u>4.1.6.</u> • besiddelsen sker på offentligt tilgængeligt sted <u>I øvrigt taler følgende momenter for</u>, at der er tale om overtrædelse af straffelovens § 192 a, jf. pkt. <u>4.1.5.:</u> • Type af skydevåben (f.eks. pistoler, revolvere, og oversavede haglgeværer, maskinpistoler) – jf. pkt. 4.1.5. • Antallet af skydevåben (f.eks. egentlige våbenlagre)

Våbenlovens § 10, stk. 1	Straffelovens § 192 a, stk. 1
	• Besiddelse af ammunition til skydevåbnet • Opbevaringsmetoden (umiddelbart klar til brug) • Tidligere straffet for besiddelse af skydevåben og/eller grov personfarlig kriminalitet under anvendelse af våben/atrapvåben • Tiltaltes øvrige personlige forhold (f.eks. rocker- eller banderelateret, narkotikasælger, laver røverier eller anden alvorlig kriminalitet mv.) • Tiltaltes formål med våbenbesiddelsen (f.eks. anskaffet med henblik på kriminalitet, til beskyttelse mod konkretiseret trussel, eller ingen forklaring herpå) • Hvordan våbnet er anskaffet (f.eks. hvis våbnet er anskaffet på kriminel vis eller ej forklaring på anskaffelsen)

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Indhentelse af erklæringer

Er der grundlag for at antage, at sigtede har rocker- eller bandetilknytning, skal der indhentes dokumentation herfor. Oplysning om rocker- eller bandetilknytning er relevant både i forhold til, om våbenbesiddelsen skal henføres under straffelovens § 192 a og i forhold til strafudmålingen.

Der skal indhentes en kriminalteknisk erklæring, hvis der er tale om et skydevåben.

2.2. Varetægtsfængsling i sager om overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, 2 og 3

Varetægtsfængsling i sager om overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1 og 3, kan, ud over de tilfælde der er nævnt i retsplejelovens § 762, stk. 1, ske efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, når

- der foreligger en særligt bestyrket mistanke, og
- hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

I sager om overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2, er der mulighed for varetægtsfængsling i medfør af retsplejeloens § 762, stk. 2, nr. 2. Det er en betingelse for varetægtsfængsling efter denne bestemmelse, at der foreligger en særlig bestyrket mistanke om en overtrædelse af § 192 a, stk. 2,

- der efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og
- at hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Varetægtsfængsling i sager om overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2, vil kunne anvendes i tilfælde, hvor det ud fra de konkrete omstændigheder skønnes, at det med henblik på at fastholde en fornøden fasthed og konsekvens i retshåndhævelsen er påkrævet at fængsle den formodede gerningsmand, selv om der ikke foreligger endelig dom, jf. forarbejderne til § 762, stk. 2, i lov nr. 501 af 12. juni 2009 (L 211 af 29. april 2009, de almindelige bemærkninger, pkt. 6.1.1.2).

2.3. Varetægtsfængsling i sager om overtrædelse af knivlovens § 1

Der vil i visse sager om ulovlig besiddelse af kniv under skærpende omstændigheder og/eller i tredjegangstilfælde eller derover, jf. knivlovens § 7, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 1, være mulighed for at anvende varetægtsfængsling, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

3. Forberedelse

3.1. Tiltalerejsning

Før der rejses tiltale i en sag om skydevåben, skal det navnlig vurderes, hvorvidt forholdet er omfattet af våbenloven, eller om der skal rejses tiltale for overtrædelse af straffelovens 192 a. Afgørende herfor er, om overtrædelsen er sket under særligt skærpende omstændigheder.

Se nærmere herom under pkt. 4.1.

Før der rejses tiltale i en sag vedrørende knive og blankvåben mv., skal det vurderes, om overtrædelsen er omfattet af knivlovens § 1, og om der tillige er tale om en overtrædelse af knivlovens § 2.

Se nærmere herom under pkt. 4.3.

I helt særlige tilfælde kan der endvidere være tale om en overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2. Se pkt. 4.2.

Hvis våbnet er beslaglagt skal der ved tiltalen nedlægges påstand om konfiskation af våbnet. Se nærmere herom under pkt. 5.7.

3.2. Tiltalefrafald for våbenbesiddelse i forbindelse med deltagelse i exit-program

Det fremgår af den politiske aftale af 24. marts 2017 om Bandepakke III, at personer, der deltager i det nationale exitprogram, som led i aftalen om gennemførelse af programmet skal kunne indlevere deres

våben uden at blive straffet for ulovlig våbenbesiddelse. Baggrunden herfor er, at der er behov for i videst muligt omfang at nedbringe antallet af våben i de kriminelle miljøer, samtidig med at våbenbesiddelsen kan udgøre en barriere for gennemførelsen af et exitforløb.

Rigsadvokaten har i den forbindelse oplyst over for Justitsministeriet, at der inden for rammerne af retsplejelovens § 722, stk. 2, indføres en adgang til at meddele tiltalefrafald for ulovlig våbenbesiddelse til personer, der deltager i det nationale exitprogram.

Tiltalefrafald for ulovlig våbenbesiddelse kan kun meddeles personer, som har indgået en exitkontrakt, og derfor deltager i et forløb under det nationale exitprogram. Det er også en forudsætning, at vedkommende af egen drift afleverer våbnet til politiet. Det er derudover en forudsætning, at politiet vurderer, at den pågældende har en reel intention om at gennemføre exit-forløbet og forlade rocker- og bandemiljøet.

Tiltalefrafald kan meddeles, uanset om våbenbesiddelsen ville kunne straffes efter våbenlovens § 10, stk. 1, eller straffelovens § 192 a, stk. 1.

Tiltalefrafald kan ikke anvendes, hvis særlige omstændigheder taler imod. Det kan f.eks. være besiddelse af våbenlagre, eller hvis politiet har oplysninger om, at våbnene reelt er en anden persons.

Der kan efter denne ordning alene gives tiltalefrafald for ulovlig våbenbesiddelse og ikke andre overtrædelser af våbenlovgivningen som f.eks. ulovlig indførsel, fremstilling eller anvendelse af våben mv.

Der kan heller ikke meddeles tiltalefrafald for kriminelle handlinger, hvortil våbnet måtte være anvendt. Der kan endvidere ikke meddeles tiltalefrafald i situationer, hvor den pågældende allerede er sigtet for ulovlig våbenbesiddelse og først derefter deltager i et exit-forløb.

Politiet anviser, hvordan overdragelsen af våbnet mv. til politiet skal finde sted med henblik på at sikre, at dette sker sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Kompetencen til at meddele tiltalefrafald

Det er statsadvokaten, der efter indstilling fra politikredsen giver tiltalefrafald, når betingelserne herfor er opfyldt. Tiltalefrafaldet meddeles i medfør af retsplejelovens § 722, stk. 2.

3.3. Før hovedforhandling

Anklagemyndigheden skal overveje, om våbnet af bevismæssige årsager skal medbringes i retten, særligt hvor våbnet ikke er nærmere beskrevet i politiets materiale, herunder ved fotos.

4. Jura

4.1. Skydevåben og andre særdeles farlige våben

4.1.1. Våbenloven

Våbenloven indeholder nærmere regler om, hvornår skydevåben og andre våben og eksplosivstoffer kan besiddes lovligt. Ulovlig besiddelse af sådanne genstande straffes efter våbenlovens § 10, stk. 1. Hvis våbenbesiddelsen er sket under særligt skærpende omstændigheder, skal overtrædelsen tillige henføres under straffelovens § 192 a. Se herom under pkt. 4.1.2.

Ifølge våbenlovens § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, er det forbudt uden tilladelse at indføre, fremstille, herunder samle, erhverve, besidde, bære eller anvende skydevåben, våbendele, ammunition, håndgranater og eksplosivstoffer mv.

Våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1, omfatter skydevåben samt genstande, der fremtræder som skydevåben, og som følge af konstruktionen eller det anvendte materiale kan ombygges hertil.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (L 147 af 25. februar 2010), at forbuddet omfatter genstande, der opfylder begge de betingelser, der er angivet i bestemmelsen, dvs. genstande, der både fremstår som et skydevåben, og faktisk også kan ombygges hertil.

Attrapvåben, dvs. ydre efterligninger af våben, f.eks. legetøjspistoler, der ligner de originale til forveksling, men i praksis ikke kan anvendes til ammunition, er ifølge ovennævnte forarbejder kun omfattet af forbuddet, hvis de på baggrund af genstandens konstruktion eller det anvendte materiale kan ombygges til et skydevåben. Det er ikke tilstrækkeligt, at de som replikaer (kopier) ligner et originalt våben.

Våbendele er omfattet af våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 2. Det fremgår af forarbejderne (L 147 af 25. februar 2010), at forbuddet i praksis ikke kun omfatter de dele til skydevåben, der er nævnt i lovteksten, men alle dele, der er væsentlige for anvendelsen eller frembringelsen af et skydevåben, hvis de er specielt konstrueret eller modificeret hertil. Også løb, rammer, slæder, tromler og bundstykker anses således som vitale våbendele. Angivelsen af eksempler på væsentlige dele til skydevåben er dog ikke udtømmende.

Våbenlovens § 1, stk. 2, indeholder undtagelser fra forbuddet i våbenlovens § 1, stk. 1.

De genstande, der er nævnt i § 1, stk. 2, litra a-c (luft- og fjederbøsser, hardball- og paintballvåben og ammunition hertil samt indstikspatroner), må dog ikke besiddes mv. af personer under 18 år, jf. våbenlovens § 2, stk. 1, 2. pkt.

En kulsyredrevet luft/fjederpistol er dog omfattet af forbuddet i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1, idet pistolen hverken kan anses for en luft- eller fjederpistol i egentlig forstand eller en hardball- eller paintballpistol. Det er fastslået af Vestre Landsret i TfK 2011.1010.

Forladevåben fremstillet før 1870 og bagladevåben fremstillet før 1870, der ikke kan anvende enhedspatroner, er undtaget fra forbuddet i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1. Dette følger af våbenbekendtgørelsens § 1.

Skydevåben, som er deaktiveret, dvs. gjort varigt ufunktionsdygtigt ved gennemskæring af hele våbnet på langs med undtagelse af skæftet og kolben, eller som undtagelsesvist er godkendt som deaktiveret på anden vis, er ikke omfattet af forbuddet i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1. Dette følger af våbenbekendtgørelsens § 55 (tidligere § 43 a, der blev indsat ved bekendtgørelse nr. 941 af 23. juli 2010 og ændret ved bekendtgørelse nr. 1248 af 30. oktober 2013). Den angivne fremgangsmåde for deaktivering svarer til Justitsministeriets hidtidige praksis på området. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 538 af 26. maj 2010 (L 147 af 25. februar 2010, de specielle bemærkninger til bestemmelsen).

I U 2010.3029Ø blev et tjekkisk militærgevær, der var deaktiveret på anden vis, ikke anset for omfattet af forbuddet i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1. Dette skete med henvisning til, at der ifølge våbenteknikerens forklaring i sagen alene var en teoretisk mulighed for, at våbnet ville kunne gøres

brugbart. Samtidig blev to deaktiverede belgiske haglgeværer, som relativt let kunne gøres brugbare, anset for omfattet af våbenlovens forbud.

Indehavere af jagttegn og medlemmer af skytteforeninger, der har en våbenpåtegning til glatløbende haglgeværer på medlemsbeviset, kan uanset forbuddet i våbenlovens § 2, stk. 1, til eget brug erhverve, besidde, bære og anvende visse glatløbende haglgeværer samt våbendele og ammunition hertil, jf. våbenlovens § 2 a, stk. 1 og 2.

Endvidere kan tidligere indehavere af jagttegn, der opfylder betingelserne for at erhverve jagttegn, fortsat besidde visse glatløbende haglgeværer og våbendele hertil, jf. våbenlovens § 2 a, stk. 4. I dette tilfælde vil besiddelse af ammunition og anvendelse af skydevåbnene dog være i strid med våbenloven.

4.1.2. Straffelovens § 192 a, stk. 1

Overtrædelse af våbenloven under særligt skærpende omstændigheder straffes efter bestemmelsen i straffelovens § 192 a. Bestemmelsen fik i det væsentligste sin nuværende affattelse ved lov nr. 501 af 12. juni 2009 (L 211 af 29. april 2009).

Ved lov nr. 494 af 22. maj 2017 blev strafferammen for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, hævet til fængsel fra 2 år indtil 8 år. Det er forudsat i forarbejderne til lovændringen, at straffen for overtrædelse af bestemmelsen forhøjes med omkring 1 års fængsel i forhold til den straf, der hidtil har været fastlagt af domstolene. Lovændringen tilsigtede i øvrigt ikke ændringer, heller ikke i forhold til afgrænsningen mellem våbenlovens § 10 og straffelovens § 192 a., alm. bemærkninger pkt. 2.1.3.

Straffelovens § 192 a, stk. 1, omfatter besiddelse mv. af skydevåben (nr. 1) og andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstoffet på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (nr. 2). § 192 a, stk. 2, omfatter andre våbenlovsovertrædelser under særligt skærpende omstændigheder.

Både almindelige skydevåben som f.eks. pistoler, og skydevåben, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, som f.eks. maskinpistoler, er omfattet af § 192 a, stk. 1, nr. 1.

Ved almindelige skydevåben forstås enkeltskudsvåben, halvautomatiske våben og repetervåben. Halvautomatiske våben er våben, som kun afgiver et skud ved påvirkning af aftrækkeren, men som genlader automatisk, mens repetervåben er våben, hvor man ud over at påvirke aftrækkeren, skal betjene endnu en mekanisme, før et skud kan afgives. Der henvises til pkt. 12 i forarbejderne til lov nr. 411 af 10. juni 1997 (L 98 af 28. november 1996) og pkt. 3.1.4. i forarbejderne til lov nr. 501 af 12. juni 2009 (L 211 af 29. april 2009).

Ved skydevåben, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, forstås først og fremmest automatiske skydevåben. Disse våben er karakteriseret ved, at våbnet bliver ved med at afgive skud, så længe aftrækkeren påvirkes, således at der kan afgives skud i byger, jf. pkt. 12 i forarbejderne til lov nr. 411 af 10. juni 1997 (L 98 af 28. november 1996).

Det er uden betydning, om det pågældende skydevåben er i samlet eller adskilt stand, hvis de adskilte dele hurtigt og enkelt kan samles til et funktionsdygtigt skydevåben, jf. pkt. 3.2.2. i forarbejderne til lov nr. 501 af 12. juni 2009 (L 211 af 29. april 2009).

Straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2, omfatter andre våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade. Det fremgår af forarbejderne, at der herved forstås andre våben end skydevåben, typisk våben der har karakter af egentligt krigsmateriel,

og som ikke lovligt kan besiddes af andre end militæret, herunder hjemmeværnet. Som eksempler nævnes i forarbejderne panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber og miner (L 211 af 29. april 2009, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.2. og 3.1.4.). Derimod anses rørbomber ikke for at være af særdeles farlig karakter, jf. U 2000.269/2Ø.

Eksplodivstoffer skal for at være omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2, være i en sådan mængde og af en sådan farlighed, at det vil kunne bruges til at forvolde betydelig skade. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (L 211 af 29. april 2009, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.2.).

I TfK 2011.325V blev et tilvirket fyrværkeribatteri med 36 skud fyldt med stålsluger anset for egnet til at forvolde betydelig skade, men forholdet blev alene henført til våbenloven, idet landsretten ikke fandt, at der forelå særligt skærpende omstændigheder i forbindelse med besiddelsen.

Der er tale om besiddelse i bestemmelsens forstand, selv om våbnet alene har befundet sig ganske kortvarigt i tiltaltes varetægt, jf. U 2009.2859Ø, hvor en riffel kun havde befundet sig kortvarigt i tiltaltes lejlighed, men hvor tiltalte havde tilladt, at våbnet befandt sig i lejligheden, og han havde ladet sig fotografere med det.

Af U.2020.1254 H fremgår det, at besiddelsesbegrebet i straffelovens § 192 a må forstås bredt, og at det beror på en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder, herunder den pågældendes tilknytning til og mulighed for at råde over skydevåbenet, om der foreligger besiddelse.

Ved lovændringen i 2009 (lov nr. 501 af 12. juni 2009) blev anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a udvidet til at omfatte både skydevåben og andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer, ligesom anvendelsesområdet blev udvidet til også at omfatte besiddelse på ikke offentligt tilgængeligt sted.

Bestemmelsen blev på flere punkter ændret under Folketingets behandling af lovforslaget. I det oprindelige lovforslag var anvendelsesområdet for straffelovens § 192 a, stk. 1, begrænset til besiddelse mv. af skydevåben med tilhørende ammunition og andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt sted. Andre overtrædelser af våbenloven under særligt skærpende omstændigheder var i det oprindelige lovforslag omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 2. Sager om besiddelse mv. af skydevåben på bopælen og besiddelse af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted uden tilhørende ammunition var således omfattet af § 192 a, stk. 2, i det oprindelige lovforslag. Under Folketingets behandling af lovforslaget blev anvendelsesområdet for straffelovens § 192 a, stk. 1, imidlertid udvidet som ovenfor anført, således at også besiddelse mv. af skydevåben uden ammunition og besiddelse af skydevåben på bopælen blev omfattet af denne bestemmelse.

4.1.2.1. Straffelovens § 192 a, stk. 3

Ved lov nr. 665 af 11. juni 2024 (Bandepakke IV), der trådte i kraft den 1. juli 2024, blev der bl.a. indført en ny bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 3, hvorefter straffen efter stk. 1, kan stige til fængsel indtil 16 år, hvis overtrædelsen består i besiddelse af flere skydevåben, andre våben eller eksplosivstoffer på samme sted (våbenlager).

Det betyder, at strafferammen for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, ved besiddelse af flere skydevåben, andre våben eller eksplosivstoffer på samme sted forhøjes fra 8 års fængsel til 16 års fængsel i tilfælde, hvor der er tale om et våbenlager.

Ved ”våbenlager” forstås tilfælde, hvor flere ulovlige våben mv. opbevares det samme sted.

Det vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om der er tale om et våbenlager i bestemmelsens forstand. Ved vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på

- antallet af opbevarede våben på samme sted,
- våbnenes art, herunder våbnenes farlighed,
- og om våbnene er opbevaret med ammunition.

Det forudsættes med den foreslåede bestemmelse, at **strafniveauet forhøjes med en tredjedel** i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene i sådanne sager, således at straffen for ulovlig besiddelse af flere våben på samme sted (våbenlager) i tilfælde, der hidtil kunne straffes med fængsel i 6 år, fremover vil skulle fastsættes til fængsel i 8 år. Det bemærkes, at strafskærpelsen finder anvendelse på forhold begået efter den 1. juli 2024.

Det bemærkes desuden, at de skærpende omstændigheder i straffelovens § 192 a, stk. 4 og 5, også finder anvendelse ved fastsættelse af straffen efter stk. 3.

4.1.2.2. Straffelovens § 192 a, stk. 4 (tidligere stk. 3)

I forbindelse med Folketingets vedtagelse af lov nr. 733 af 25. juni 2014 ([L 112 af 15. januar 2014](#)), der trådte i kraft den 1. juli 2014, og som indeholdt en række initiativer til bekæmpelse af rocker- og bandekriminalitet, blev straffene for ulovlig besiddelse af skydevåben efter straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1 yderligere skærpet, idet stk. 4 blev indsat i straffelovens § 192 a.

Efter bestemmelsen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at skydevåbnet besiddes på offentligt tilgængeligt sted. Hvis der samtidig besiddes ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen, se [pkt. 5.2.1.](#) og [pkt. 5.2.2.1.](#)

Ud fra en generel betragtning må det anses for farligere og dermed mere strafværdigt at besidde et skydevåben ulovligt på offentligt tilgængeligt sted end på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder. Det gælder navnlig i tilfælde, hvor der samtidig besiddes ammunition til skydevåbnet, da dette i sig selv skaber risiko for, at skydevåbnet vil gøre alvorlig skade på andres liv eller helbred. Det gælder imidlertid også, hvis skydevåbnet besiddes uden tilhørende ammunition. Da det ikke er umiddelbart konstaterbart, om et skydevåben er ladet, kan også besiddelse af et skydevåben uden ammunition således være en medvirkende faktor til, at f.eks. en konflikt optrappes og udvikler sig betydeligt mere voldeligt, end det ellers ville have været tilfældet.

Formålet med bestemmelsen var at sikre, at der foretages en øget graduering af strafudmålingen i sager om ulovlig besiddelse af skydevåben omfattet af § 192 a, stk. 1, nr. 1, således at der udmåles en skærpet straf, når skydevåbnet besiddes på offentligt tilgængeligt sted, og at straffen skærpes yderligere, når der samtidig besiddes ammunition, der kan affyres med skydevåbnet. I forbindelse med strafudmålingen i sådanne sager vil også andre omstændigheder som hidtil kunne påvirke straffen i skærpende retning, herunder når der er tale om særdeles farlige skydevåben, og når der er tale om gentagelsestilfælde, se [pkt. 5.2.2.](#)

Ved ”offentligt tilgængelige steder” forstås som efter gældende ret i den foreliggende sammenhæng steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restauranter, butikker, butikcentre, forlystelsessteder og offentlige kontorer. Besiddelse af skydevåben i en bil, der befinder sig på offentligt tilgængeligt sted, er også omfattet af begrebet.

At skydevåbnet ”besiddes” indebærer ikke et krav om ejerskab. Den, der f.eks. transporterer en andens våben, f.eks. på sin person eller i en taske, er således omfattet af begrebet.

Formuleringen om, at der ”samtidig besiddes ammunition, der kan affyres med skydevåbnet” indebærer ikke et krav om, at skydevåbnet er skarpladt, men den, der er i besiddelse af skydevåbnet, skal samtidig være i besiddelse af ammunition på sin person, i en medbragt taske, i det køretøj, hvori

den pågældende antræffes, eller på anden lignende lettilgængelig måde. Der skal endvidere være tale om ammunition, der kan affyres med det pågældende skydevåben, men ikke nødvendigvis ammunition, der er fabrikeret specifikt til skydevåbnet.

Bestemmelsen vil også kunne finde anvendelse i de situationer, hvor flere personer må anses for i forening, herunder med det fornødne forsæt, at være i besiddelse mv. af skydevåben med ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, f.eks. hvor den ene person bærer skydevåbnet og den anden ammunition, eller hvor flere personer i en bil på offentlig vej må anses for i forening at være i besiddelse af skydevåben i bilen med ammunition.

Som hidtil vil også andre omstændigheder kunne påvirke strafudmålingen i skærpende retning, herunder når der er tale om besiddelse af særdeles farlige skydevåben, og når der er tale om gentagelsestilfælde.

Lovændringen fra 2014 ændrer ikke på afgrænsningen mellem straffelovens § 192 a og våbenloven jf. pkt. 4.1.3.

4.1.2.3. Straffelovens § 192 a, stk. 5 (tidligere stk. 4)

Det skal ved fastsættelsen af straffen for ulovlig besiddelse af våben og eksplosivstoffer efter bestemmelsens stk. 1, nr. 2, indgå som en skærpende omstændighed, at våbnet eller eksplosivstoffet besiddes på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig, jf. § 192 a, stk. 5, 1. pkt. Det skal indgå som en yderligere skærpende omstændighed, hvis der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, jf. § 192 a, stk. 5, 2. pkt.

Straffelovens § 192 a, stk. 5, blev indsat ved lov nr. 968 af 26. juni 2020, som trådte i kraft den 1. juli 2020. Bestemmelsen finder således anvendelse på lovovertrædelser, der er begået efter denne dato.

Ved »offentligt tilgængeligt sted« forstår steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restauranter, butikker, butikcentre, forlystelsessteder, og offentlige kontorer. Besiddelse af eksplosivstof i en bil, som befinder sig på offentligt tilgængeligt sted, er også omfattet af begrebet.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at formuleringen »eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig« skal forstås som steder, hvortil der ikke er almindelig adgang, men hvor det er almindeligt kendt, at mennesker færdes eller opholder sig. Det kan eksempelvis være i tæt befolkede byrum, f.eks. beboelsesejendomme eller boliger i et lejlighedskompleks, jf. L 105 af 4. februar 2020, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.3., og de specielle bemærkninger til § 1, nr. 3.

Bestemmelsen finder derudover anvendelse på besiddelse i områder, hvor ingen eller alene meget få mennesker normalt færdes eller opholder sig (f.eks. landejendomme, private markområder eller lignende), men hvor der på tidspunktet for besiddelsen bliver afholdt arrangementer såsom koncerter, festivaller eller lignende.

Det skal endvidere indgå som en yderligere skærpende omstændighed, hvis der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, jf. § 192 a, stk. 5, 2. pkt.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at tilfælde, hvor der »samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning« bl.a. omfatter:

- tilfælde, hvor våbnet eller eksplosivstoffet er forsynet med anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, samt

- tilfælde, hvor den, der er i besiddelse af våbnet eller eksplosivstoffet, samtidig er i besiddelse af anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, på sin person, i en medbragt taske, i det køretøj, hvor den pågældende antræffes, eller på anden lignende lettilgængelig måde.

Straffelovens § 192 a, stk. 5, vil ifølge forarbejderne også kunne finde anvendelse i situationer, hvor flere personer må anses for i forening, herunder med det fornødne forsæt, at være i besiddelse af våben og eksplosivstoffer samt anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning.

Læs mere i forarbejderne til lov nr. 968 26. juni 2020 (L 105 af 4. februar 2020, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.3., og de specielle bemærkninger til § 1, nr. 3).

4.1.3. Valget mellem våbenloven og straffelovens § 192 a, stk. 1

Våbenloven indeholder som nævnt i [pkt. 4.1.1.](#) nærmere regler om, hvornår skydevåben og andre våben og eksplosivstoffer kan besiddes lovligt. Ulovlig besiddelse af sådanne genstande straffes efter våbenlovens § 10, stk. 1. Hvis våbenbesiddelsen er sket under særlig skærpende omstændigheder, skal overtrædelsen tillige henføres under straffelovens § 192 a, jf. [pkt. 4.1.2.](#)

Det afgørende for, om en våbenlovsovertrædelse tillige skal henføres under § 192 a er således, om våbenbesiddelsen er sket under særlig skærpende omstændigheder.

Besiddelse mv. af særdeles farlige skydevåben samt andre særdeles farlige våben vil som udgangspunkt altid være omfattet af § 192 a. Se nærmere herom [pkt. 4.1.4.](#) og [pkt. 4.1.6.](#)

For så vidt angår andre skydevåben end de særdeles farlige skydevåben er det af betydning, om der er tale om besiddelse på offentligt tilgængeligt sted eller besiddelse på bopælen, ligesom det kan tillægges vægt, om der er tale om besiddelse af skydevåben med eller uden samtidig besiddelse af ammunition. Se nærmere herom [pkt. 4.1.5.](#)

4.1.4. Besiddelse af særdeles farlige skydevåben

Ved skydevåben, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, forstås som anført i [pkt. 4.1.2.](#) først og fremmest automatiske skydevåben.

Besiddelse af særdeles farlige skydevåben har været omfattet af straffelovens § 192 a siden bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 411 af 10. juni 1997.

Der er efter Rigsadvokatens opfattelse ikke grundlag for at antage, at lovændringen i 2009 (lov nr. 501 af 12. juni 2009) skulle indebære en mere lempelig vurdering af disse overtrædelser.

Det er således Rigsadvokatens opfattelse, at disse våbentyper fortsat som udgangspunkt er omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, om besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder. Dette gælder uanset, om der er tale om besiddelse mv. på offentligt tilgængeligt sted eller bopælen, og uanset om våbnet besiddes med eller uden ammunition.

4.1.5. Besiddelse af andre skydevåben end særdeles farlige skydevåben

Ved andre skydevåben end de særdeles farlige skydevåben forstås som anført i pkt. 4.1.2. enkeltskudsvåben, halvautomatiske våben og repetervåben. Disse skydevåben er omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, hvis der er tale om besiddelse under særlig skærpende omstændigheder.

I vurderingen af, om der er tale om besiddelse under særlig skærpende omstændigheder indgår det bl.a., om der har været tale om besiddelse på offentligt tilgængeligt sted eller om besiddelse på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder.

Den tidligere gældende sondring mellem besiddelse mv. på offentligt og ikke offentligt tilgængeligt sted blev ganske vist ophævet ved lov nr. 501 af 12. juni 2009, hvor det blev afgørende for anvendelsen af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, om våbenbesiddelsen er sket under særligt skærpende omstændigheder. Besiddelsesstedet må dog efter Rigsadvokatens opfattelse på baggrund af retspraksis fortsat tillægges en vis vægt ved vurderingen af, om der er tale om besiddelse under særligt skærpende omstændigheder.

Derudover kan det bl.a. tillægges vægt, om der er tale om besiddelse med eller uden ammunition.

Besiddelse på offentligt tilgængelige steder

Ved besiddelse på offentligt tilgængeligt sted er udgangspunktet, at forholdet er omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1.

Ved offentligt tilgængelige steder forstås i den foreliggende sammenhæng steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restauranter, butikker, butikcentre, forlystelsessteder og offentlige kontorer. Besiddelse af skydevåben i en bil, der befinder sig på offentligt tilgængeligt sted, er også omfattet af begrebet.

Besiddelse af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted med eller uden ammunition har siden en ændring af våbenloven ved lov nr. 500 af 17. juni 2008 som udgangspunktet været omfattet af straffelovens § 192 a. Det fremgår af forarbejderne (L 171 af 28. marts 2008, pkt. 2.2.1. og 2.2.2.), at besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængelige steder som udgangspunkt vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse, medmindre der er tale om skydevåben, som det alene er forbudt at besidde for personer under 18 år. Samme sted fremgår det, at bestemmelsen finder anvendelse uanset om våbenet besiddes mv. med eller uden ammunition.

Det kan efter Rigsadvokatens opfattelse ikke antages, at dette udgangspunkt skulle være ændret ved den senere ændring af § 192 a ved lov nr. 501 af 12. juni 2009.

For så vidt angår besiddelse af skydevåben med tilhørende ammunition kan nævnes U 2010.2548H, hvor Højesteret fandt, at tiltalte, der havde båret en skarpladt pistol på gaden, skulle straffes efter § 192 a, stk. 1.

I U 2012.2037H fandt Højesteret ikke, at der forelå sådanne særlige omstændigheder, der kunne fritage for straf. Tiltalte, der havde gyldigt jagttegn, og som ude foran et værtshus havde truet to personer med et skarpladt haglgevær, havde overtrådt våbenlovgivningen under særligt skærpende omstændigheder, hvorfor pågældende var skyldig i overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. Højesteret fandt endvidere, at undtagelsen i våbenlovens § 2 a må forstås på den måde, at adgangen for en indehaver af et jagttegn til bl.a. at besidde og anvende sådanne haglgeværer og patroner hertil er begrænset til situationer, hvor dette sker i naturlig sammenhæng med jagt eller andet anerkendelsesværdigt formål, hvilket ikke var tilfældet i sagen.

For så vidt angår besiddelse uden samtidig besiddelse af ammunition kan der henvises til TfK 2012.897V, hvor en person blev fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, ved på offentligt tilgængeligt sted, uden fornøden tilladelse, at have besiddet en oversavet salonriffel

uden tilhørende ammunition. Pågældende blev bl.a. også dømt for trusler efter straffelovens § 266 ved på samme tid og sted at have truet med at dræbe og/eller skyde en anden person. Den pågældende riffel blev dog ikke anvendt i forbindelse med truslerne og var gemt under pågældendes tøj.

Der kan dog forekomme tilfælde, hvor besiddelse af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted under særlige konkrete omstændigheder ikke kan anses for omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. I pkt. 2.2.2. i ovennævnte forarbejder ([L 171 af 28. marts 2008](#)) omtales det tilfælde, hvor en person transporterer våbnet for en anden, som har våbentilladelse, f.eks. et medlem af en skytteforening, som efter skydetræning har et hastende ærinde og derfor beder et familiemedlem, som ikke har våbentilladelse, om at transportere våbnet til bopælen. Endvidere nævnes det tilfælde, hvor en person har tilladelse til at besidde skydevåbnet, men besidder det på offentligt tilgængeligt sted under omstændigheder, der er i strid med tilladelsen.

Besiddelse på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

For så vidt angår besiddelse af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder beror spørgsmålet om, hvorvidt forholdet kan anses for omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, på en samlet konkret vurdering af de foreliggende omstændigheder.

Det fremgår af en række domme afsagt af Højesteret efter ændringen af straffelovens § 192 a i 2009. Ifølge dommene kan der ved vurderingen af, om overtrædelsen ud fra en samlet vurdering af de foreliggende omstændigheder må anses for begået under særligt skærpende omstændigheder, lægges vægt på de momenter, der er nævnt i forarbejderne til lov nr. 411 af 10. juni 1997 ([L 98 af 28. november 1996](#), de almindelige bemærkninger pkt. 11.2.) og til lov nr. 501 af 12. juni 2009 ([L 211 af 29. april 2009](#), de almindelige bemærkninger pkt. 3.1.3. og 3.2.3.).

Det afgørende er, om besiddelse af skydevåbnet efter en samlet vurdering kan anses for at have indebåret en nærliggende risiko for, at det vil blive anvendt til fare for andre.

I følgende fem sager blev forholdet af Højesteret anset for omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1:

U 2010.2552H. Der var tale om en tiltalt, som opbevarede en skarpladt pistol anskaffet ved hæleri på bopælen under hovedpuden i sin seng. Højesteret udtalte, at det måtte bero på en samlet vurdering af de foreliggende omstændigheder, om besiddelse af skydevåben på bopælen måtte anses for at være begået under særligt skærpende omstændigheder som nævnt i straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. Højesteret henviste til forarbejderne til loven. Efter sagens omstændigheder, navnlig at pistolen var umiddelbart tilgængelig og klar til brug, og at tiltalte havde skaffet sig pistolen på strafbar vis, fandt Højesteret, at overtrædelsen var omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1 (dissens 4-3 for alene at henføre forholdet under våbenloven).

I U 2011.502H havde tiltalte været i besiddelse af en skarpladt pistol og yderligere ammunition, som blev opbevaret umiddelbart tilgængeligt. Tiltalte var blevet pålagt at opbevare våbnet, og han havde tidligere været medlem af en rockergruppe, som han fortsat skyldte penge, og som havde kontaktet ham efter udmeldelsen. Højesteret fandt, at våbenbesiddelsen efter en samlet vurdering måtte anses for at have indebåret en nærliggende risiko for, at våbnet ville blive brugt til fare for andre.

I U 2011.3439H havde tiltalte været i besiddelse af et oversavet funktionsdygtigt jagtgevær med ammunition, der blev opbevaret i et skab. Tiltalte var tidligere straffet flere gange for overtrædelse af våbenloven og for personfarlig kriminalitet, herunder for røveri i 2003, hvor der blev truet med et oversavet jagtgevær. Højesteret fandt, at våbenbesiddelsen efter en samlet vurdering måtte anses for at have indebåret en nærliggende risiko for, at våbnet ville blive brugt til fare for andre.

I U 2011.3447H havde tiltalte været i besiddelse af en funktionsduelig halvautomatisk pistol med ammunition, der blev opbevaret i et skab. Han havde ikke ønsket at forklare, hvordan han var kommet i besiddelse af pistolen, eller hvad formålet med erhvervelsen var. Endvidere havde han samtidig været

i besiddelse af en mindre mængde kokain med henblik på videresalg. Højesteret fandt, at våbenbesiddelsen efter en samlet vurdering måtte anses for at have indebåret en nærliggende risiko for, at våbnet ville blive brugt til fare for andre.

I U 2012.2037H havde den tiltalte en uoverensstemmelse med A og B på en restaurant, hvorefter tiltalte kørte hjem på sin bopæl og hentede et haglgevær. Tiltalte kørte herefter tilbage til restauranten og holdt ca. 5 meter fra indgangspartiet, hvorefter tiltalte stak haglgeværet, der var ladet, ud gennem sideruden og pegede i retning mod A og B. Højesteret fandt, at tiltaltes anvendelse af haglgeværet ikke havde nogen forbindelse med jagt eller et andet anerkendelsesværdigt formål, hvorfor besiddelsen af våbnet var sket under særligt skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1.

I følgende seks sager blev forholdet af Højesteret henført under våbenloven, idet der alene forelå skærpende omstændigheder, og ikke særlig skærpende omstændigheder:

I U 2011.494H var der tale om en tiltalt, som havde været i besiddelse af et oversavet haglgevær med ammunition, der var placeret i et hulrum bag en væg i badeværelset. Han havde haft våbnet i adskillige år, han var ikke tidligere straffet, og der forelå ikke oplysninger om, at han havde aktuel tilknytning til et kriminelt miljø. Højesteret fandt ikke, at der forelå en nærliggende risiko og henførte forholdet til våbenloven under skærpende omstændigheder, idet der var tale om uforsvarlig opbevaring.

I U 2011.498H var der tale om besiddelse af en pencilstol uden ammunition, som blev opbevaret i en taske hos tiltaltes forældre sammen med kokain til eget forbrug og en radioscanner. Der blev endvidere fundet heroin og hash på værelset. Tiltalte var tidligere straffet flere gange, bl.a. for vold af særlig farlig karakter ved brug af en foldekniv i forbindelse med røveri og for overtrædelse af våbenlovgivningen. Højesteret fandt ikke, at der forelå en nærliggende risiko og henførte forholdet til våbenloven under skærpende omstændigheder, idet der var tale om uforsvarlig opbevaring.

I U 2011.504H havde den tiltalte opbevaret to jagtvåben uden ammunition i et uaflåst loftsrum i garagen. Højesteret fandt ikke, at der forelå en nærliggende risiko og henførte forholdet til våbenloven under skærpende omstændigheder, idet der var tale om uforsvarlig opbevaring.

I U 2011.3442H var der tale om opbevaring af en funktionsduelig pistol fra 2. verdenskrig med ammunition, og den tiltalte var i 1999 dømt for besiddelse af skydevåben og for røveri med skydevåben/atrapskydevåben. På den anden side forelå der oplysninger om, at hans personlige forhold efter 2001 var gode, og han havde ikke siden 2001 havde haft tilknytning til et kriminelt miljø. Hertil kom, at pistolen blev opbevaret i adskilt stand. Højesteret fandt ikke, at der forelå en nærliggende risiko og henførte forholdet til våbenloven under skærpende omstændigheder, idet der var tale om uforsvarlig opbevaring.

I U 2014.2935H blev tiltalte fundet skyldig i besiddelse af en oversavet, funktionsdygtig pumpgun med tilhørende ammunition, som han opbevarede på sin bopæl. Våbnet lå frit fremme med isatte skarpe patroner. Tiltalte havde i beruset tilstand prøveskudt våbnet én gang på sin landejendom, der var isoleret beliggende. Tiltalte var alene i forbindelse med prøveskydningen. Der var ikke oplysninger om, at tiltalte skulle have tilknytning eller modsætningsforhold til et kriminelt miljø, og han var ikke tidligere dømt for personfarlig kriminalitet eller våbenbesiddelse. Efter en samlet vurdering fandt Højesteret, at der ikke var fuldt tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at tiltaltes besiddelse af skydevåbnet med tilhørende ammunition havde indebåret en nærliggende risiko for, at det ville blive brugt til fare for andre. Tiltalte blev herefter frifundet for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, og straffet med 6 måneders fængsel for overtrædelse våbenlovens § 10.

I U 2020.499H, havde tiltalte opbevaret et funktionsdygtigt jagtgevær med tilhørende ammunition på sin bopæl; et aflåst værelse på et bosted for udsatte unge. Landsretten fundet besiddelsen af et funktionsdygtigt jagtgevær med tilhørende ammunition på bopælen omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. Efter en samlet vurdering fandt Højesteret, at der ikke var fuldt tilstrækkeligt grundlag for

at fastslå, at tiltaltes besiddelse af jagtgeværet med ammunition måtte anses for at have indebåret en nærliggende risiko for, at våbnet ville blive brugt til fare for andre og henførte forholdet til våbenloven.

På baggrund af Højesterets praksis kan der herefter ved vurderingen af, om våbenbesiddelsen efter en samlet vurdering kan anses for at have indebåret en nærliggende risiko for at våbnet vil blive brugt til fare for andre navnlig lægges vægt på følgende momenter:

a) Hvilken type skydevåben der er tale om

Rigsadvokaten finder, at der må være en vis formodning for, at anskaffelse af pistoler, revolvere og oversavede haglgeværer, herunder oversavede pumpguns, militære skydevåben mv. sker med et kriminelt sigte og dermed under særligt skærpende omstændigheder. Derimod kan ulovlig besiddelse på bopælen af jagtvåben, herunder jagtrifler og jagtgeværer (glatløbede haglgeværer), salonrifler samt gamle pistoler og revolvere som udgangspunkt næppe anses for omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1.

Endvidere finder Rigsadvokaten, at besiddelse af særdeles farlige skydevåben som udgangspunkt er omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, jf. pkt. 4.1.4.

b) Antallet af skydevåben

Er der tale om besiddelse af mange skydevåben, herunder egentlige våbenlagre, bør straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, efter Rigsadvokatens opfattelse som udgangspunkt finde anvendelse. Det bemærkes, at straffen kan stige til fængsel indtil 16 år, hvis der er tale om våbenlagre, jf. straffelovens § 192 a, stk. 3.

c) Ammunition til skydevåbnet og opbevaringsmåden

Højesteret ses i flere tilfælde at have lagt vægt på, at skydevåbnet blev opbevaret umiddelbart tilgængeligt og klar til brug, jf. U 2010.2552H og U 2011.502H. Skydevåbnet behøver dog ikke at være skarpladt, jf. U 2011.3439H og U 2011.3447H. Hvis tiltalte slet ikke er i besiddelse af ammunition til skydevåbnet, vil overtrædelsen ofte alene være omfattet af våbenloven, om end det efter vedtagelse af lov nr. 501 af 12. juni 2009 ikke er udelukket, at besiddelse på bopælen uden ammunition ud fra en samlet vurdering kan være omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1.

d) Om tiltalte tidligere er straffet for lignende kriminalitet

Er den tiltalte tidligere straffet for besiddelse af skydevåben og/eller grov personfarlig kriminalitet under anvendelse af våben/attrapvåben, bør forholdet som udgangspunkt anses for omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. U 2011.3439H.

e) Tiltaltes øvrige personlige forhold

Hvis tiltalte er rocker- eller banderelateret eller tilhører en anden kriminel gruppering, bør forholdet efter Rigsadvokatens opfattelse som udgangspunkt henføres til straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. Det samme gælder efter Rigsadvokatens opfattelse, hvis det kan lægges til grund, at tiltalte sælger narkotiske stoffer, laver røverier eller anden alvorlig kriminalitet, hvor der typisk kan være en risiko for, at et medbragt skydevåben vil blive anvendt, jf. U 2011.3447H. Omvendt kan der i andre tilfælde foreligge gode personlige forhold, som taler for, at straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, ikke skal finde anvendelse, jf. U 2011.3442H.

f) Tiltaltes formål med våbenbesiddelsen

Hvis det kan lægges grund, at våbnet er anskaffet med henblik på kriminalitet, til beskyttelse mod en konkretiseret trussel eller til andre formål, hvor der må antages at være en reel risiko for, at våbnet vil blive anvendt, bør straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, efter Rigsadvokatens opfattelse som udgangspunkt finde anvendelse.

Dette gælder også, hvis tiltalte ikke ønsker at forklare hvad formålet med erhvervelsen af skydevåbnet har været, jf. U 2011.3447H.

g) Hvordan tiltalte har anskaffet våbnet

Hvis tiltalte har anskaffet sig våbnet på kriminel vis, kan dette sammen med andre omstændigheder tale for at anvende straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. U 2010.2552H.

Tilsvarende gælder, hvis tiltalte ikke vil forklare, hvordan pågældende er kommet i besiddelse af våbnet, jf. U 2011.3447H.

4.1.6. Besiddelse af andre særdeles farlige våben

Besiddelse af andre våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, har ligesom særdeles farlige skydevåben være omfattet af straffelovens § 192 a siden bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 411 af 10. juni 1997.

Ved andre våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, forstås som nævnt under pkt. 4.1.2. andre våben end skydevåben, typisk våben der har karakter af egentligt krigsmateriel, og som ikke lovligt kan besiddes af andre end militæret, herunder hjemmeværnet. Derimod anses rørbomber ikke for at være af særdeles farlig karakter, jf. U 2000.269/2Ø.

Eksplosivstoffer skal for at være omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2, være i en sådan mængde og af en sådan farlighed, at det vil kunne bruges til at forvolde betydelig skade.

Der er efter Rigsadvokatens opfattelse ikke grundlag for at antage, at lovændringen i 2009 (lov nr. 501 af 12. juni 2009) skulle indebære en mere lempelig vurdering af disse overtrædelser.

Det er således Rigsadvokatens opfattelse, at disse våbentyper fortsat som udgangspunkt er omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, om besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder. Dette gælder uanset, om der er tale om besiddelse mv. på offentligt tilgængeligt sted eller bopælen, og uanset om våbnet besiddes med eller uden ammunition.

4.2. Andre overtrædelser af våbenloven under særligt skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 192 a, stk. 2

Bestemmelsen i straffelovens § 192 a, stk. 2, omfatter overtrædelser af våbenlovgivningen under særligt skærpende omstændigheder, der ikke er omfattet af stk. 1.

Bestemmelsen blev ændret ved lov nr. 501 af 12. juni 2009. Det fremgår af forarbejderne til lovændringen (L 211 af 29. april 2009, punkt 3.2.3.), at bestemmelsen efter omstændighederne kan omfatte f.eks. springknive, springstiletter, faldknive og faldstiletter efter våbenbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 3 og 4 (nu lov om knive og andre blankvåben mv. § 2, stk. 1).

Ved vurderingen af, om der foreligger særligt skærpende omstændigheder, bør der ifølge forarbejderne til lovændringen først og fremmest lægges vægt på våbnets farlighed. Herudover vil der bl.a. kunne lægges vægt på, hvilken mængde der f.eks. indføres, besiddes eller overdrages, herunder om der er tale om en mere systematisk overtrædelse af våbenlovgivningen, hvor forholdet har karakter af et illegalt erhverv, om våben eller eksplosivstoffer opbevares eller anvendes under sådanne forhold, at der er en nærliggende risiko for, at de vil blive anvendt, herunder i voldelige opgør mv., om våben eller eksplosivstoffer er skaffet illegalt, om våben eller eksplosivstoffer bæres i forbindelse med indbrud eller brugstyveri, og om gerningsmanden tidligere har begået tilsvarende lovovertrædelser.

4.3. Knive og blankvåben mv.

4.3.1. Hvilke knive er omfattet af lov om knive og blankvåben mv. (knivloven)

Ifølge § 1 i lov om knive og blankvåben mv. (knivloven) er det på offentligt tilgængelige steder, indkvarteringssteder for udlændinge, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5 (se nedenfor pkt. 4.3.2.), uddannelsessteder, i ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende forbudt at bære eller besidde knive og blankvåben m.v., medmindre det sker som led i erhvervsudøvelse, til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller har et andet lignende anerkendelsesværdigt formål.

Der er endvidere i knivlovens § 2, stk. 1, fastsat regler om, hvilke knive der aldrig kan erhverves, besiddes, bæres eller anvendes lovligt uden tilladelse fra politiet. Disse regler gælder, uanset hvor kniven besiddes, bæres eller anvendes, herunder på bopælen. Det drejer sig om følgende knive:

- Knive med tværstillet greb beregnet til stød,
- springknive og springstiletter,
- faldknive og faldstiletter,
- foldeknive med todelt skæfte, hvis klinge kan foldes ud ved brug af én hånd (butterflyknive),
- knive, der er konstrueret til at hænge om hals eller skulder, og som fra denne placering kan trækkes ved brug af én hånd,
- kastestjerner, kasteknive, kasteøkser og lignende samt
- kårdestokke og andre blankvåben, der fremtræder som en anden genstand.

Det samme gælder for dolke og knive, hvis klinge overstiger 12 cm., medmindre de alene erhverves, besiddes eller bæres til brug i erhverv, til husholdningsbrug eller ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller andet lignende anerkendelsesværdigt formål, hvis de er udformet hertil, jf. knivlovens § 2, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1.

Ved overtrædelse af både knivlovens § 1 og knivlovens § 2, stk. 1, (f.eks. hvis en kniv, der er omfattet af lovens § 2, stk. 1, bæres eller besiddes på offentligt tilgængelige steder) skal der rejses tiltale for overtrædelse af begge bestemmelser.

4.3.2. Det stedlige anvendelsesområde for knivlovens § 1

Ved offentligt tilgængelige steder forstås steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restaurationer (herunder diskoteker, værtshuse og lignende), butikker og butikcentre i åbningstiden, forlystelsessteder og offentlige kontorer. Området svarer til det område, der er omfattet af ordensbekendtgørelsens § 2.

Besiddelse af knive i køretøjer, som befinder sig på et offentligt tilgængeligt sted, er også omfattet af forbuddet.

Ved lov nr. 1344 af 25. november 2025 blev anvendelsesområdet i knivlovens § 1, udvidet til også at omfatte indkvarteringssteder for udlændinge, der drives af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5. Dette gælder alene for overtrædelser begået efter lovens ikrafttræden 1. januar 2026.

Knivlovens § 1 omfatter *alle* indkvarteringssteder, som drives af Udlændingestyrelsen, for udlændinge omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, jf. dog stk. 3 og 4.

Det betyder, at det som udgangspunkt omfatter asylansøgere eller udlændinge uden lovligt ophold i Danmark. I praksis drives disse indkvarteringssteder af en række indkvarteringsoperatører på vegne af Udlændingestyrelsen. Det omfatter både modtagecentre, opholdscentre med selvhushold, børnecentre og udrejsecentre.

”Indkvarteringssteder” dækker både det indhegnede område, herunder fælles inden- og udendørsarealer (f.eks. sportsområde, kantine eller fælles aktivitetslokaler), beboernes værelser inden for indhegningen på indkvarteringsstedernes matrikler, samt området uden for indhegningen, der tilhører matriklen (f.eks. parkeringspladser). Forbuddet gælder, uanset at der ikke er offentlig adgang til det pågældende sted, jf. lovforslag nr. L 4 af 8. oktober 2025, de specielle bemærkninger til § 3, nr. 1.

Herudover finder bestemmelsen i § 1 også anvendelse på uddannelsessteder, ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende, uanset om der er offentlig adgang til det pågældende sted eller ej.

I forarbejderne til lov nr. 376 af 27. april 2016 (L 107 af 27. januar 2016) er ”uddannelsessteder”, ”ungdomsklubber” og ”fritidsordninger” defineret.

Ved uddannelsessteder forstås steder, hvor der foregår undervisning, såsom folkeskoler, gymnasier, universiteter, tekniske skoler, produktionsskoler mv., uanset om der er tale om private uddannelsessteder. Uddannelsessteder dækker såvel undervisningslokaler som andre områder på disse steder, f.eks. et sportsområde eller en fællessal.

Ved ungdomsklubber forstås klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge, jf. lov om social service, men også andre klubordninger og lignende fritidstilbud til større børn og unge er omfattet af bestemmelsen, uanset om ordningerne drives i kommunalt, regionalt eller privat regi eller som selvejende institutioner.

Ved fritidsordninger forstås dagtilbud til større børn og unge, jf. lov om social service.

I forlængelse heraf bemærkes, at knivlovens § 7, stk. 2, 2. pkt., blev ændret ved lov nr. 665 af 11. juni 2024 (Bandepakke IV), der trådte i kraft den 1. juli 2024, således at ulovlig besiddelse af knive og blankvåben mv. efter den 1. juli 2024 på ungdomsskoler, uddannelsesinstitutioner, ungdomsklubber og i den offentlige transport altid skal anses for besiddelse under skærpende omstændigheder. Se pkt. 5.6.4.1.

Knivlovens § 7, stk. 2, 2. pkt., blev endvidere ændret ved lov nr. 1344 af 25. november 2025, således at ulovlig besiddelse af knive og blankvåben m.v. efter lovens ikrafttrædelsestidspunkt den 1. januar 2026 på indkvarteringssteder for udlændinge, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, altid skal anses som besiddelse under skærpende omstændigheder, uanset der ikke foreligger nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter. Se pkt. 5.6.4.2.

4.3.3. Anerkendelsesværdigt formål

Forbuddet i knivlovens § 1 omfatter ikke knive og blankvåben mv., der bæres eller besiddes på offentligt tilgængelige steder som led i erhvervsudøvelse eller til brug ved jagt, lystfiskeri, sportsudøvelse eller et andet lignende anerkendelsesværdigt formål.

Udtrykket anerkendelsesværdigt formål stammer fra lov nr. 861 af 23. december 1987, hvor § 4, stk. 1, blev indsat i våbenloven (L 92 af 18. november 1987, de almindelige bemærkninger pkt. 3). Om baggrunden for denne ændringer er der blandt andet anført følgende i lovforslaget:

”Det foreslås derfor at gøre forbuddet mere generelt, således at det for alle personer bliver forbudt at bære kniv eller dolk (bortset fra visse lommeknive) på offentligt sted, medmindre besidderen har et nærmere angivet konkret formål, der i lovteksten foreslås afgrænset således, at det sker som led i erhvervsudøvelse, til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller har et lignende anerkendelsesværdigt formål.

Bag denne afgrænsning ligger, at det kun skal være tilladt at bære kniv på offentligt sted, hvis der er en særlig, acceptabel grund til det. Efter bestemmelsen er det således forbudt at gå med kniv, hvis den bæres blot til pynt eller lignende, eller den ikke skal bruges til noget bestemt. Det vil heller ikke være tilladt at bære kniv f.eks. med henblik på at skulle forsvare sig eller andre, hvis der eventuelt skulle opstå en truende situation. Efter Justitsministeriets opfattelse er det ud fra de hidtidige erfaringer navnlig i de her nævnte tilfælde, hvor kniven ikke bæres med et forud fastlagt bestemt formål, at der kan opstå farlige situationer med risiko for, at der kan tilføjes andre personer legemsskade.

Skal kniven derimod anvendes som værktøj i (lovligt) erhverv eller bruges i forbindelse med jagt, lystfiskeri og sportsudøvelse, er det tilladt at bære den på offentligt sted. Det gælder også, når kniven bæres, mens den pågældende person er på vej direkte til eller fra den pågældende aktivitet.”

Opregningen i lovteksten er ikke udtømmende. Således vil en kniv også kunne besiddes som led i anden lovlig fritidsaktivitet. Dette gælder f.eks. for personer, der dyrker friluft aktiviteter (vandreture, skovture, sejlture, spejderaktiviteter mv.), og som i den forbindelse anvender kniv. Herudover er der en række andre tilfælde, hvor det ud fra formålet med bestemmelsen er tilladt at være i besiddelse af en kniv på offentligt sted.

Her tænkes navnlig på situationer, hvor det i forbindelse med transport af kniv fra ét sted til et andet ikke kan undgås, at kniven medbringes på (passerer) offentligt område.

Det vil f.eks. være lovligt at besidde kniven direkte på vej til eller fra den aktivitet, hvor kniven skal anvendes, f.eks. i forbindelse med en fisketur eller en spejderlejr. Herudover kan kniven f.eks. være købt i en forretning, hvorefter den skal bringes hjem til bopælen.

Der kan endvidere foretages ophold eller ærinder undervejs, når dette ud fra en samlet vurdering af omstændighederne må anses for rimeligt. I denne vurdering vil blandt andet kunne indgå formålet med og stedet for opholdet og ærindet, varigheden heraf, knivens placering og troværdigheden af besidderens forklaring om omstændighederne omkring besiddelse af kniven. F.eks. vil et ophold med henblik på at tanke benzin eller foretage indkøb på vej i sin bil til eller fra den aktivitet, hvor kniven skal anvendes, normalt ikke udgøre en overtrædelse af loven, hvis kniven forbliver i bilen. Det samme gør sig gældende, hvis en netop indkøbt husholdningskniv medbringes på den videre indkøbstur i en taske eller lignende eller ligger i bilen, mens der foretages andre ærinder. Derimod vil det som udgangspunkt være en overtrædelse af § 1, hvis en kniv, der opbevares på en lettilgængelig måde f.eks. i en lomme, medbringes på en restaurant.

Generelt vil det forhold, at besiddelsen af en kniv sker i et kriminelt miljø, tale imod, at kniven skal bruges til et anerkendelsesværdigt formål. Det gælder især, hvis der ikke foreligger omstændigheder, som understøtter, at den skal bruges til et lovligt gøremål.

Særligt i relation til indkvarteringssteder for udlændinge, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, vil det f.eks. kunne tale for, at besiddelsen har et anerkendelsesværdigt formål, hvis besiddelsen sker som led i gøremål af dagligdags, fredelig eller praktisk karakter på indkvarteringsstedet, f.eks. køkkenarbejde eller ved udførelse af opgaver i henhold til den indkvarteredes hjemrejsekontrakt. Ligeledes vil det tale for, at besiddelsen har et anerkendelsesværdigt formål, hvis besiddelsen sker i forbindelse med udførelsen af såkaldt nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet, som beboerne kan pålægges af indkvarteringsoperatøren, jf. lovforslag nr. L 4 af 8. oktober 2025 om ændring af hjemrejseloven, udlændingeloven, lov om knive og blankvåben m.v. og forskellige andre love (Mere intensiv kontrol med udlændinge uden lovligt ophold, forbud mod at føre motordrevet køretøj for visse udlændinge og udvidelse af anvendelsesområdet for knivloven m.v.), de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.3.1.

Det vil i alle tilfælde bero på en konkret vurdering, om der foreligger et anerkendelsesværdigt formål med at besidde en kniv. Ved denne vurdering vil der skulle lægges vægt på knivens art, anvendelsesområde og den situation, hvorunder kniven besiddes. Det vil f.eks. kunne tale imod, at besiddelsen af kniven har et anerkendelsesværdigt formål, hvis kniven er udformet på en måde, så den uanset størrelsen er særligt egnet som angrebs- og stikvåben, eller at personen, som besidder kniven, tidligere er straffet for flere overtrædelser af våbenlovgivningen.

Der vil dog være situationer, hvor besiddelse af knive som det helt klare udgangspunkt aldrig vil være berettiget. Det gælder f.eks. til visse større fodboldkampe eller i nattelivet, hvor der er nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentielt voldelig karakter. For nærmere afgrænsning heraf henvises til pkt. 5.6.4. og forarbejderne (L 107 af 27. januar 2016, de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.3. samt de særlige bemærkninger til § 7 om straf under skærpende omstændigheder).

Der kan herudover også være andre steder eller situationer i det offentlige rum, hvor det som udgangspunkt ikke vil være anerkendelsesværdigt at medbringe en kniv, uanset knivens størrelse og art. Der tænkes her på tilfælde, hvor der generelt må antages at være en forøget risiko for, at der kan opstå konfrontationer eller tilspidsede situationer, og hvor der samtidig ikke ses at være hensyn, der taler for, at en kniv skal kunne medbringes. Som eksempel kan nævnes, at knive som udgangspunkt ikke har noget at gøre til f.eks. demonstrationer, større koncerter eller forsamlinger mv.

Det er anklagemyndigheden, der som udgangspunkt skal bevise, at knivloven er overtrådt. Det er således ikke tiltalte, der selv skal bevise, at kniven bæres som led i erhverv mv. Sigtede eller tiltalte kan dog ikke unddrage sig strafansvar, blot ved at hævde, at kniven skal bruges til et af de formål, der fritager for straf, hvis der ikke samtidig foreligger omstændigheder, f.eks. med hensyn til påklædning, tid og sted, måden kniven bæres på, knivens art mv., der underbygger denne påstand. Tilsvarende vil det f.eks. kunne indgå, om personen er tidligere straffet for overtrædelse af våbenlovgivningen.

I situationer, hvor det oplyses, at en kniv besiddes med henblik på f.eks. fiskeri eller jagt, vil det efter omstændighederne ofte kunne være relevant at undersøge, om den pågældende har fisketegn eller jagttegn, og om vedkommende har medbragt andet fiskegrej eller jagtudstyr osv.

Se i øvrigt pkt. 5.6.5. om formildende omstændigheder.

Særligt om mindre foldeknive:

Kravet om, at der skal været et anerkendelsesværdigt formål med at besidde knive på offentligt tilgængelige steder, gælder også for foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position. Lov nr. 376 af 27. april 2016 (knivloven) indebærer her en ændring i forhold til de tidligere regler i våbenloven, hvorefter disse mindre foldeknive altid var lovligt at besidde også på offentligt tilgængelige steder.

Ifølge forarbejderne til knivloven er det ikke hensigten, at det generelt skal være forbudt at være i besiddelse af almindelige små foldeknive – f.eks. lommeknive, multiværktøjer eller proptrækkere med indbygget kniv – når de medbringes til dagligdags og fredelige, praktiske gøremål.

Det fremgår endvidere af forarbejderne til loven, at der – for så vidt angår afgrænsningen af anerkendelsesværdige formål – ikke er tilsigtet nogen ændring af den retstilstand, der hidtil har været gældende.

Også for så vidt angår de almindelige små foldeknive – f.eks. lommeknive, multiværktøjer eller proptrækkere med indbygget kniv mv. – vil det bero på en konkret vurdering, om der foreligger omstændigheder, som gør, at der foreligger et anerkendelsesværdigt formål med at besidde kniven. Ved denne vurdering vil der, i lighed med hvad der gælder for andre knive, skulle lægges vægt på knivens art, anvendelsesområde og den situation, hvorunder kniven besiddes. Det vil her skulle indgå i vurderingen, at de små foldeknive typisk har et bredere anvendelsesområde end andre knive og kan bruges til mange forskellige og pludseligt opståede dagligdags praktiske gøremål. Derfor vil det efter omstændighederne kunne være anerkendelsesværdigt at medbringe en sådan kniv på offentlige tilgængelige steder mv., selv om formålet hermed har en bredere karakter end f.eks. en fisketur eller spejderlejr. En kniv af denne type vil således f.eks. kunne opbevares i en bil, båd eller campingvogn i tilfælde af, at der skulle opstå behov for reparationer mv.

Som nævnt ovenfor vil der være situationer, hvor besiddelse af knive – herunder små foldeknive – som det helt klare udgangspunkt aldrig vil være berettiget. Det gælder f.eks. til visse større fodboldkampe eller i nattelivet, hvor der er nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentielt voldelig karakter.

Der kan herudover også være andre steder eller situationer i det offentlige rum, hvor det som udgangspunkt ikke vil være anerkendelsesværdigt at medbringe en kniv, herunder en mindre foldekniv. Der tænkes her på tilfælde, hvor der generelt må antages at være en forøget risiko for, at der kan opstå konfrontationer eller tilspidsede situationer, og hvor der samtidig ikke ses at være hensyn, der taler for, at en kniv skal kunne medbringes. Som eksempel kan nævnes, at knive som udgangspunkt ikke har noget at gøre til f.eks. demonstrationer, større koncerter eller forsamlinger mv.

Uden for disse situationer vil der som følge af det brede anvendelsesområde for almindelige små foldeknive i praksis være en formodning for, at knive af denne type skal anvendes til et anerkendelsesværdigt formål, medmindre der er konkrete omstændigheder, som taler imod, at dette er tilfældet. Eksempelvis hvis kniven er udformet på en måde, så den uanset størrelsen er egnet som angrebs- og stikvåben, eller at personen, som besidder kniven, tidligere er straffet for flere overtrædelser af våbenlovgivningen.

Særligt om enhåndsbetjente foldeknive

Ved lov nr. 376 af 27. april 2016 om knive og blankvåben mv. er forbuddet mod enhåndsbetjente foldeknive (tidligere våbenbekendtgørelsens § 16, stk. 1, nr. 5) ophævet. Det betyder, at disse knive er omfattet af den almindelige regel i knivlovens § 1 og derfor kan besiddes på bopælen og kan medbringes på offentlige steder mv, når der foreligger et anerkendelsesværdigt formål hermed, f.eks. i forbindelse med jagt, fiskeri eller andre friluftaktiviteter.

Ifølge forarbejderne til loven vil det som hidtil ved vurderingen af, om der foreligger et anerkendelsesværdigt formål blandt andet indgå, hvordan kniven er udformet. Det forhold, at kniven er enhåndsbetjent, vil i den forbindelse efter omstændighederne kunne tillægges betydning. Kan det lægges til grund, at der er tale om enhåndsbetjent foldekniv særligt udformet med henblik på brug som et hurtigtrækkende angrebs- eller stikvåben, og som generelt ikke ses at have et fornuftigt formål, vil der sjældent kunne foreligge et anerkendelsesværdigt formål med at bære en kniv på offentligt tilgængelige steder.

Retspraksis:

Fra retspraksis fra den tidligere våbenlov kan nævnes følgende domme, hvor domstolene direkte eller indirekte har taget stilling til, om der foreligger et ”anerkendelsesværdigt formål” med besiddelsen:

TfK 2014.916, hvor tiltalte ved midnatstid var i besiddelse af en kniv med en klingelængde på 11 cm på offentlig gade, idet kniven lå i en scooter under sædet. Tiltalte forklarede, at han havde fået kniven i gave af en ven et par timer forinden som en forsinket fødselsdagsgave. Han ville ikke fortælle hvem, han havde fået kniven af. Tiltalte var tre gange tidligere straffet for overtrædelse af våbenlovgivningen, heraf to gange for besiddelse af kniv på offentligt sted. Retten fandt det ikke bevist, at der var et anerkendelsesværdigt formål med besiddelse af kniven og idømte tiltalte en tillægsstraf på 14 dages fængsel.

U 2010.789H, der vedrørte besiddelse af et multifunktionsværktøj med et integreret låsbart knivblad på 7,3 cm, der blev opbevaret i handskerummet i en bil, som holdt på offentligt tilgængeligt sted. Det blev under sagen bl.a. oplyst, at tiltalte ikke brugte kniven, men at han jævnligt brugte multifunktionsværktøjets øvrige funktioner på sit arbejde som pædagogmedhjælper og til andre formål af praktisk karakter. Han havde sidst brugt det for ca. en uge siden og havde ikke planer om at bruge det senere den pågældende dag. Det var Højesterets opfattelse, at der ikke havde foreligget et anerkendelsesværdigt formål med besiddelsen af kniven, og at tiltalte derfor var skyldig i overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1 (nu knivlovens § 1).

U 2010.796H, hvor tiltalte i landsretten var fundet skyldig i overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1 (nu knivlovens § 1), ved i sin bil om natten foran et diskotek at have været i besiddelse af to hobbyknive. For Højesteret var anken begrænset til strafudmålingen.

TfK 2009.881Ø, hvor tiltalte i sin bil på offentlig vej havde været i besiddelse af en halskniv med klinge på 7,5 cm, der lå i dørloommen, samt en dolk der lå i bagagerummet sammen med en række andre effekter. Byretten fandt tiltalte skyldig i overtrædelse af straffelovens § 4, stk. 1 (nu knivlovens § 1 samt § 2, stk. 1), vedrørende begge knive. Landsretten frifandt tiltalte for besiddelsen af dolken, idet tiltaltes forklaring om, at en kammerat havde anbragt dolken i bilen, uden at han havde bemærket det, ikke kunne afvises. Derimod fandt landsretten tiltalte skyldig i overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1, for besiddelse af halskniven, som tiltalte ifølge sin forklaring havde lagt i dørloommen, da hans kammerat havde tabt den, hvorefter han havde glemt den der.

TfK 2009.453V, hvor tiltalte i sin bil på offentlig vej havde været i besiddelse af en foldekniv med en klinge på 8,5 cm. Tiltalte havde brugt kniven som et stykke værktøj på en forlygte for 2-3 måneder siden, og det skyldtes en forglemmelse, at kniven fortsat befandt sig i bilen. Både byretten og landsretten fandt tiltalte skyldig i overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1 (nu knivlovens § 1).

U 2009.82Ø, hvor tiltalte, der anvendte kniv som et arbejdsredskab, under en erhvervsmæssig begrundet rejse til udlandet havde medbragt en foldekniv med en klingelængde på over 7 cm i sin håndbagage, hvilket blev opdaget i lufthavnens sikkerhedskontrol. Det var som følge af hans erhverv et anerkendelsesværdigt formål, at han havde medbragt kniven, men ikke at denne efter indtjekning blev opbevaret i håndbagagen. Han blev derfor fundet skyldig i overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1 (nu knivlovens § 1), men da det utvivlsomt skyldtes en forglemmelse, at han ikke havde anbragt kniven i sin kuffert, lod landsrettens flertal bødestrafen bortfalde i medfør af straffelovens § 83, 2. pkt.

TfK 2009.384V, hvor tiltalte havde været i besiddelse af en foldekniv med en låsbar klinge på over 7 cm. Tiltalte benyttede kniven i forbindelse med sit arbejde som skomager og havde efter sin forklaring ved en forglemmelse medbragt kniven uden for værkstedet og var nu på vej til arbejde. Landsretten fandt tiltalte skyldig i overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1 (nu knivlovens § 1), idet tiltalte efter det

oplyste ikke reparererede sko andre steder end på sit værksted, og det således ikke var nødvendigt for arbejdets udførelse, at han bar knive andre steder end på værkstedet.

TfK 2009.328/2V, hvor tiltalte havde været i besiddelse af en hobbykniv med låsbart blad i sin bil på en offentlig parkeringsplads. Kniven lå i bilen, da tiltalte kørte ud til en anholdelse af sin svoger. I landsretten forklarede tiltalte, at han havde været i lære som tømrer den pågældende dag. Landsretten fandt, ligesom byretten, tiltalte skyldig i overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1 (nu knivlovens § 1).

U 2007.703Ø, hvor landsretten konfiskerede en kniv, som tiltalte benyttede i sit hverv som kok på en sushibar. Retten fandt, at tiltalte ved at medtage kniven, da han efter arbejdstid ”gik i byen”, og ved at færdes med kniven i den indre by indtil kl. 05.20 den følgende morgen, havde udvist en sådan mangel på forståelse for forsvarlig omgang med arbejdsredskaber, der kan benyttes som våben, at det var påkrævet at konfiskere kniven.

U 2007.316Ø, hvor landsrettens flertal fandt, at den omstændighed, at tiltalte bar en kniv (kirpan) som troende sikh, ikke kunne anses som et andet lignende anerkendelsesværdigt formål omfattet af våbenlovens § 4, stk. 1 (nu knivlovens § 1).

Som en særlig situation kan henvises til dommen gengivet i U 2008.671H hvor tiltalte, der arbejdede som journalist for en gratisavis, på en restaurant i transithallen i Københavns Lufthavn tog en grillkniv med en klinge på 7,8 cm og medbragte den skjult i en avis til en gate, hvor han efter forudgående aftale med en fotograf fik taget billeder af sig selv med kniven. Tiltaltes formål var at afsløre en sikkerhedsbrist i kontrollen af passagerer i lufthavnen. Højesterets flertal på fem dommere fandt, at der forelå en overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1 (nu knivlovens § 1), men lod straffen bortfalde i medfør af straffelovens § 83, mens mindretallet på to dommere fandt, at der ikke forelå en overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1, da overtrædelsen havde et ”lignende anerkendelsesværdigt formål”.

4.3.4. Skarpe eller spidse våben, hvis klinge overstiger 12 cm, jf. § 2, stk. 2

Ifølge knivlovens § 2, stk. 1, nr. 1, kræver det tilladelse fra politiet at erhverve, besidde, bære eller anvende skarpe eller spidse våben, hvis klinge overstiger 12 cm.

Det følger dog af lovens § 2, stk. 2, at dolke og knive, hvis klinge overstiger 12 cm, uanset bestemmelsen i stk. 1, kan anvendes i erhverv, til husholdningsbrug eller til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller til et andet lignende anerkendelsesværdigt formål, hvis de er udformet hertil. Det anføres i forarbejderne til lov nr. 376 af 27. april 2016, at bestemmelsen er en videreførelse af den tidligere bestemmelse i våbenbekendtgørelsens § 16, stk. 3 (bekendtgørelse nr. 1248 af 30. oktober 2013 om våben og ammunition mv.), og at den ikke indebærer nogen ændring i forhold til gældende ret (L 107 af 27. januar 2016, de specielle bemærkninger til § 2).

Ordlyden af lovens § 2, stk. 2, indebærer imidlertid efter Rigsadvokatens opfattelse, at de nævnte dolke og knive med en klinge over 12 cm kan anvendes, også til sportsudøvelse og andet anerkendelsesværdigt formål, hvis de er udformet hertil, selv om dette ikke fremgik af den tidligere bestemmelse i våbenbekendtgørelsen. Det vil i alle tilfælde bero på en konkret vurdering, om der foreligger et anerkendelsesværdigt formål med at besidde en kniv. Ved denne vurdering vil der som nævnt ovenfor skulle lægges vægt på knivens art, anvendelsesområde og den situation, hvorunder kniven besiddes. Det bemærkes, at knivlovens § 2, stk. 2, alene omhandler ”dolke og knive”. På den baggrund er sværd, bajonetter, kårder, macheter og sabler (bortset fra champagnesabler til husholdningsbrug som i praksis kan anses for omfattet af den nugældende våbenbekendtgørelses § 16, stk. 3, hvis de skal anvendes til husholdningsbrug), mv. således ikke omfattet af bestemmelsen. Det må

efter Rigsadvokatens opfattelse i øvrigt antages, at der kun undtagelsesvist vil kunne foreligge et anerkendelsesværdigt formål med at besidde en kniv eller dolk med en klinge over 12 cm, hvis det ikke sker som led i erhverv, til husholdningsbrug eller til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse.

4.4. Peberspray

Ved lov nr. 123 af 30. januar 2021 blev den hidtil gældende pebersprayordning ophævet, således at det nu igen er ulovligt uden tilladelse fra politiet at erhverve, besidde og bære peberspray i eget hjem og på offentligt tilgængelige steder.

Dermed er retstilstanden genetableret som den var før 1. januar 2019, hvor der ved lov nr. 1546 af 18. december 2018 blev indført en undtagelse til forbuddet mod at erhverve og besidde peberspray, således at personer, der var fyldt 18 år, uanset forbuddet, kunne erhverve og besidde peberspray i eget hjem.

Efter våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 5, er det forbudt uden tilladelse af justitsministeren at indføre eller fremstille, herunder samle, patroner, ampuller, og spraydåser samt lignende genstande, der ved spredning af stoffer er beregnet til at virke skadevoldende, bedøvende eller irriterende i kortere tid efter eksponeringen. Bestemmelsen omfatter bl.a. peberspray. Det betyder bl.a., at det ikke er tilladt at erhverve en peberspray via internettet.

Pebersprays, der med politiets tilladelse lovligt kan erhverves, besiddes og bæres af personer med et særligt behov for beskyttelse efter våbenlovens § 2 h, må ikke have en styrke på mere end 500.000 scoville heat units, jf. våbenbekendtgørelsen § 18 a, stk. 2. Er styrken højere end det tilladte, vil besiddelsen være ulovlig efter våbenbekendtgørelsens § 18, stk. 1, nr. 3, jf. § 59, stk. 4.

Tilladelse til personer med særligt behov

Med hjemmel i våbenlovens § 2 h, er det i våbenbekendtgørelsens § 18 a, stk. 1, fastsat, at politiet kan meddele personer med et særligt behov for beskyttelse tilladelse til at erhverve, besidde og bære peberspray i eget hjem og på offentligt tilgængeligt sted.

Tilladelse kan kun meddeles til personer, der efter en konkret politifaglig vurdering må antages at have et særligt behov for at besidde peberspray i det offentlige rum, og hvor politiet konkret vurderer, at peberspray er egnet til beskyttelse af den pågældende person, jf. våbencirkulærets § 12 a. Der kan eksempelvis være tale om personer, som vurderes at være i risiko for overfald i forbindelse med æresrelaterede konflikter, samlivsrelaterede konflikter eller stalking.

Tilladelse meddeles af Politiets Administrative Center (PAC) under Midt- og Vestjyllands Politi, men i særligt hastende tilfælde kan tilladelsen meddeles af Politidirektøren i den politikreds, hvor ansøgeren bor, jf. våbencirkulæret § 1, stk. 2.

4.5. Oversigt over ændringer i våbenlovens § 10, stk. 1 og 2, og straffelovens § 192 a

	Våbenloven	Straffelovens § 192 a
Før 1997	§ 10, stk. 1 (fra 1946):	

	Våbenloven	Straffelovens § 192 a
	<i>"Med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år straffes den, der overtræder §§ 1-2 a, §§ 2 c-e, § 4, stk. 1, § 5, § 6, stk. 1 og § 7."</i>	
1997-loven	Ny § 10, stk. 2: <i>"Består overtrædelsen i besiddelsen af skydevåben under særlig skærpende omstændigheder, herunder besiddelse af skydevåben med tilhørende ammunition på offentligt tilgængelige steder eller gentagne tilfælde af besiddelse af skydevåben, er straffen fængsel indtil 2 år."</i>	Ny § 192 a: <i>"Den, som i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer indfører, tilvirker, besidder, bærer, anvender eller overdrager våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, straffes med fængsel indtil 4 år."</i>
2008-loven	Ny formulering af § 10, stk. 2: <i>"Består lovovertrædelsen i besiddelse af skydevåben under særlig skærpende omstændigheder, herunder gentagne tilfælde af besiddelse af skydevåben, er straffen fængsel indtil 2 år."</i> (Da besiddelse af skydevåben på et offentligt tilgængeligt sted blev omfattet af ny § 192 a, stk. 1, nævnes denne form for besiddelse ikke længere som særlig skærpende omstændighed i våbenlovens § 10, stk. 2)	Helt ny § 192 a, stk. 1, mens tidligere stk. 1 blev til stk. 2: <i>"Den, som besidder, bærer eller anvender skydevåben i strid med lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særlig skærpende omstændigheder, straffes med fængsel indtil 4 år, når overtrædelsen sker på offentligt tilgængeligt sted."</i>
2009-loven	Våbenlovens § 10, stk. 2 blev ophævet fordi alle overtrædelser af våbenloven under særlig skærpende omstændigheder blev omfattet af strfl. § 192 a.	Ny formulering af § 192 a, stk. 1 og stk. 2: <i>"Med fængsel fra 1 år indtil 6 år straffes den, der overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer ved under</i>

	Våbenloven	Straffelovens § 192 a
	Våbenlovens § 10, stk. 1 omfatter herefter "almindelig" ulovlig våbenbesiddelse under skærpende omstændigheder. Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.	<i>særlig skærpende omstændigheder at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling forske i</i> <i>1) skydevåben</i> <i>2) andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.</i> <i>Stk. 2. Den, der i øvrigt overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særlig skærpende omstændigheder, straffes med fængsel indtil 6 år."</i>
Lov nr. 274 af 27. marts 2012	Ny formulering af § 10, stk. 2: <i>"Overtrædelse af § 4, stk. 1, straffes med bøde, under skærpende omstændigheder dog med fængsel indtil 2 år."</i> (Skærpelse af straffen for overtrædelse af knivforbuddet)	
Lov nr. 1623 af 26. december 2013	Ny § 10, stk. 3, vedrørende sanktioner for overtrædelse af forordning om markedsføring og brug af udgangsstoffer til eksplosivstoffer mv. Stk. 3-4 bliver herefter stk.4-5.	
Lov nr. 733 af 25. juni 2014 ("Bandepakken")	I § 10, stk. 2, indsættes som 2. pkt.: <i>"Ved fastsættelse af straffen skal det særlig anses for skærpende, at gerningsmanden flere gange</i>	Ny stk. 3 indsat: Stk. 3. Ved fastsættelse af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben efter stk. 1, nr. 1, skal det indgå som en skærpende omstændighed, at skydevåbnet besiddes på offentligt tilgængeligt

	Våbenloven	Straffelovens § 192 a
	<i>tidligere er straffet for overtrædelse af § 4, stk. 1.”</i> (Skærpelse af straffen i gentagelsestilfælde for overtrædelse af knivforbuddet)	sted. Besiddes der samtidig ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal dette indgå som en yderligere skærpelse omstændighed ved straffastsættelsen.
Lov nr. 376 af 27. april 2016 ("Knivloven")	§ 10, stk. 2, ophæves. Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.	
Lov nr. 494 af 22. maj 2017		Skærpelse af strafferammen i § 192 a, stk. 1, til fængsel fra 2 år indtil 8 år.
Lov nr. 1546 af 18. december 2018	Efter § 2 g indsættes som ny bestemmelse § 2 h: Personer, der er fyldt 18 år, kan uanset forbuddet i § 2 erhverve peberspray og besidde peberspray i eget hjem. Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om de peberspray, der er omfattet af stk. 1. I § 10 indsættes som nyt stk. 2: ”Ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af § 2, jf. § 1, stk. 1, nr. 5, for så vidt angår peberspray, skal det særlig anses for skærpelse, hvis en overtrædelse begås af en person, der tidligere er idømt fængselsstraf for overtrædelse af denne lov, lov om knive og blankvåben, forskrifter udstedt i medfør af disse love eller straffelovens § 119, stk. 1 eller 2, eller §§ 123, 192 a, 216, 237, 244-246, 266 eller 288 på steder eller under omstændigheder, hvor der er nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter.«	

	Våbenloven	Straffelovens § 192 a
	Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5. Rettelser tillige foretaget i våbenbekendtgørelsen og våbencirkulæret.	
Lov nr. 329 af 30. marts 2019	I § 10, stk. 2, ændres ”244-246,” til: ”243-246,”. (Selvstændig bestemmelse om psykisk vold)	
Lov nr. 968 af 26. juni 2020 (forstærket indsats mod eksplosivstoffer)		I § 192 a indsættes som stk. 4: »Stk. 4. Ved fastsættelsen af straffen for ulovlig besiddelse af andre våben eller eksplosivstoffer efter stk. 1, nr. 2, skal det indgå som en skærpende omstændighed, at våbnet eller eksplosivstoffet besiddes på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig. Besiddes der samtidig anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen.«
Lov nr. 1832 af 8. december 2020	I § 10, stk. 2, indsættes efter ”119, stk. 1 eller 2,”: ”§ 119 b”. (Selvstændig bestemmelse om angreb med genstand på personer i offentlig tjeneste og skærpelse af straffen for forsætlig fareforvoldelse)	
Lov nr. 123 af 30. januar 2021 (Tilbagerulning af pebersprayordningen)	Ny formulering af § 2 h: ”Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om adgangen for personer med et særligt behov for beskyttelse til at erhverve, besidde og bære peberspray”.	

	Våbenloven	Straffelovens § 192 a
	I § 6 b, stk. 1 indsættes som nyt nr. 12: ”tilladelser til at erhverve, besidde og bære peberspray for personer med et særligt behov for beskyttelse”.	
Lov nr. 654 af 11. juni 2024, lov om ændring af lov om våben og eksplosivstoffer m.v., lov om krigsmateriel m.v. og lov om jagt og vildtforvaltning	I § 10, stk. 1, 1. pkt., ændres ”der” til: ”som”. I § 10, stk. 4, ændres ”der udfærdiges” til: ”som udfærdiges”.	
Lov nr. 665 af 11. juni 2024 (Bandepakke IV)	I § 1, stk. 1, nr. 1, ændres ”samt” til: ”og”. I § 10, stk. 1, 1. pkt., ændres ”der” til: ”som”. I § 10, stk. 2, ændres ”lov om knive og blankvåben” til: ”lov om knive og blankvåben m.v.” I § 10 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke: ”Stk. 3. Ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af § 1, stk. 1, nr. 8, og § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 8, skal det særlig anses for skærpende, hvis en overtrædelse begås af en person, der tidligere er idømt fængselsstraf for overtrædelse af §§ 1 eller 2 i denne lov, §§ 1 eller 2 i lov om knive og blankvåben m.v. eller straffelovens § 119, stk. 1 eller 2, §§ 119 b, 123, 192 a, 216, 237, 243-246, 266 eller 288.” Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.	I § 192 a, stk. 1, ændres ”tilvirke” til: ”fremstille”. I § 192 a indsættes efter stk. 2 som nyt stykke: ”Stk. 3. Straffen efter stk. 1 kan stige til fængsel indtil 16 år, hvis overtrædelsen består i besiddelse af flere skydevåben, andre våben eller eksplosivstoffer på samme sted (våbenlager).” Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Generelt om strafudmålingen i våbensager

5.1.1. Nedsættelse af bøder

Hvis straffen i den konkrete sag er bøde, skal man ved fastsættelse af bøden være opmærksom på, at der gælder særlige regler for bødefastsættelsen for unge mellem 15 og 18 år samt personer med en særlig lav indtægt, dvs. en indtægt der er mindre end tre fjerdedele af dagpengebeløbet for en fuldtidsbeskæftiget.

Bøden til unge under 18 år skal generelt nedsættes til det halve beløb uden en konkret vurdering af indtægtsforholdene.

Nedsættelsen af bøden skal ske ved anklagemyndighedens foranstaltning i forbindelse med udsendelse af bødeforelæg eller ved nedlæggelsen af påstand om bøde.

Bøden til personer med særlig lav indtægt kan, hvis den sigtede fremlægger den fornødne dokumentation for sine indtægtsforhold, nedsættes til det halve beløb.

Det bemærkes, at det er forholdene på gerningstidspunktet, der er afgørende for en eventuel nedsættelse.

Nærmere retningslinjer, herunder indtægtsgrænser for bødenedsættelse, kan findes i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om straffens fastsættelse.

5.1.2. Kumulation

Der er i forarbejderne til lovændringerne af våbenloven fra år 2004 og frem ikke generelle bemærkninger om straffen ved besiddelse af flere ulovlige våben eller ved flere tilfælde af ulovlig våbenbesiddelse til samtidig pådømmelse.

For så vidt angår besiddelse af knive mv. fremgår det dog af forarbejderne til lov nr. 376 af 27. april 2016 (de specielle bemærkninger til § 7), at hvis overtrædelsen af knivlovens § 1 eller § 2 består i samtidig besiddelse af flere ulovlige våben, eller hvis flere tilfælde af ulovlig våbenbesiddelse er til samtidig pådømmelse, finder straffelovens § 88 anvendelse. Der skal således fastsættes en samlet straf for samtlige forhold. Hvis der er tale om et tilfælde, hvor der måtte blive idømt bødestraf, vil det således bero på en konkret vurdering, om bøden skal fastsættes ved sammenlægning af normalbøderne for de enkelte overtrædelser (absolut kumulation) eller til et mindre beløb (modereret kumulation). Det er forudsat i forarbejderne, at der som udgangspunkt skal anvendes modereret kumulation.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at medmindre andet er udtrykkeligt angivet, gælder det almindelige princip om modereret kumulation i straffelovens § 88 for strafudmålingen i alle sager vedrørende overtrædelse af våbenloven og straffelovens § 192 a.

5.2. Skydevåben

Straffen for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, er fængsel fra 2 år indtil 8 år.

Ved lov nr. 494 af 22. maj 2017 blev straffen for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, skærpet. Strafferammen blev ved lovændringen ændret fra fængsel fra 1 år indtil 6 år til fængsel fra 2 år indtil 8 år. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, skal forhøjes med omkring 1 års fængsel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene. Lovændringen trådte i kraft den 24. maj 2017.

Strafskærpelsen for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, gælder for forhold, som er begået den 24. maj 2017 og frem, jf. også straffelovens § 3. Om straffniveauet for sager, hvor gerningstidspunktet ligger før dette tidspunkt, henvises til den historiske version af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Sanktionspåstande i våbensager.

Ved lov nr. 665 af 11. juni 2024 (Bandepakke IV), der trådte i kraft den 1. juli 2024, blev der indført en ny bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 3, der omfatter besiddelse af flere våben, andre våben eller eksplosivstoffer på samme sted (våbenlager). Det er i forarbejderne til lovændringen forudsat, at straffen for overtrædelse af bestemmelsen forhøjes med en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastlagt af domstolene. Se nærmere pkt. 4.1.2.1.

Om den særlige strafforhøjelsesbestemmelse i straffelovens § 81 b se nedenfor under pkt. 5.3.

5.2.1. Besiddelse mv. af særdeles farlige skydevåben omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1

Besiddelse på offentligt tilgængelige steder

Det er i forarbejderne til lov nr. 494 af 22. maj 2017 (de specielle bemærkninger til § 1), angivet et straffniveau for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. Anklagemyndigheden skal på baggrund heraf som udgangspunkt nedlægge følgende påstande:

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt i førstegangstilfælde nedlægge påstand om ubetinget fængsel mellem 3 år og 3 år og 6 måneder, når våbnet besiddes uden ammunition, der kan affyres med våbnet.

Hvis våbnet besiddes mv. med ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt i førstegangstilfælde nedlægge påstand om ubetinget fængsel mellem 3 år og 6 måneder og 4 år.

Anklagemyndigheden skal i gentagelsestilfælde nedlægge påstand om en betydelig skærpelse af straffen.

Også i andre tilfælde end gentagelsestilfælde kan der efter en konkret vurdering være grundlag for, at anklagemyndigheden nedlægger påstand om en højere straf. Det følger således af forarbejderne til lov nr. 494 af 22. maj 2017 (L 139 af 22. februar 2017, de specielle bemærkninger til § 1 og lov nr. 501 af 12. juni 2009 (L 211 af 29. april 2009, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.6.), at der f.eks. i sager, hvor der foreligger organiseret ulovlig indførsel af skydevåben, organiseret ulovlig handel med våben og ulovlige våbenlagre, forudsættes fastsat væsentligt strengere straffe end de angivne udgangspunkter for strafudmålingen.

Hvis et våben eller eksplosivstof ikke blot har været i gerningsmandens besiddelse mv., men også har været anvendt enten på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand noget over de angivne strafpåstande.

Om den særlige strafforhøjelsessbestemmelse i straffelovens § 81 b se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om straffens fastsættelse, pkt. 5.5.

Fastsættelsen af straffen vil i øvrigt fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Besiddelse på bopæl eller andet ikke offentligt tilgængeligt sted

Det er i forarbejderne til lov nr. 494 af 22. maj 2017 ([de specielle bemærkninger til § 1](#)), angivet et straffniveau for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. Anklagemyndigheden skal på baggrund heraf som udgangspunkt nedlægge følgende påstande:

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt i førstegangstilfælde nedlægge påstand om ubetinget fængsel mellem 2 år og 8 måneder og 3 år, når våbnet besiddes uden ammunition, der kan affyres med våbnet.

Hvis våbnet besiddes mv. med ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt i førstegangstilfælde nedlægge påstand om ubetinget fængsel mellem 3 år og 3 år og 6 måneder.

Anklagemyndigheden skal i gentagelsestilfælde nedlægge påstand om betydelig skærpelse af straffen.

Også i andre tilfælde end gentagelsestilfælde kan der efter en konkret vurdering være grundlag for, at anklagemyndigheden nedlægger påstand om en højere straf. Det følger således af forarbejderne til lov nr. 494 22. maj 2017 ([L 139 af 22. februar 2017](#), de specielle bemærkninger til § 1) og lov nr. 501 af 12. juni 2009 ([L 211 af 29. april 2009](#), de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.6.), at der f.eks. i sager, hvor der foreligger organiseret ulovlig indførsel af skydevåben, organiseret ulovlig handel med våben og ulovlige våbenlagre, forudsættes fastsat væsentligt strengere straffe end de angivne udgangspunkter for strafudmålingen. Ved lov. nr. 665 af 14. juni 2024 (Bandepakke IV), der trådte i kraft den 1. juli 2024, blev straffelovens § 192 a, stk. 3 indsat, hvorved strafferammen for våbenlagre blev forhøjet fra 8 års fængsel til 16 års fængsel, ligesom det fremgår af forarbejderne til lovændringen, at straffniveauet generelt forhøjes med en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil blev fastsat af domstolene.

Hvis et våben eller eksplosivstof ikke blot har været i gerningsmandens besiddelse mv., men også har været anvendt enten på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand noget over de angivne strafpåstande.

Fastsættelsen af straffen vil i øvrigt fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

5.2.2. Andre skydevåben

5.2.2.1. Besiddelse af andre skydevåben omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1

Besiddelse på offentligt tilgængelige steder

Det er i forarbejderne til lov nr. 494 af 22. maj 2017 ([de specielle bemærkninger til § 1](#)), angivet et straffniveau for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. Anklagemyndigheden skal på baggrund heraf som udgangspunkt nedlægge følgende påstande:

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt i førstegangstilfælde nedlægge påstand om ubetinget fængsel i 2 år og 3 måneder, når våbnet besiddes mv. uden ammunition, der kan affyres med våbnet.

I gentagelsestilfælde skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om ubetinget fængsel mellem 2 år og 8 måneder og 3 år.

Hvis våbnet besiddes mv. med ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt i førstegangstilfælde nedlægge påstand om ubetinget fængsel i 2 år og 6 måneder.

I gentagelsestilfælde skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om ubetinget fængsel mellem 3 år og 3 år og 6 måneder.

Også i andre tilfælde end gentagelsestilfælde kan der efter en konkret vurdering være grundlag for, at anklagemyndigheden nedlægger påstand om en højere straf. Det følger således af forarbejderne til lov nr. 494 af 22. maj 2017 (L 139 af 22. februar 2017, de specielle bemærkninger til § 1 og lov nr. 501 af 12. juni 2009 (L 211 af 29. april 2009, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.6.), at der f.eks. i sager, hvor der foreligger organiseret ulovlig indførsel af skydevåben, organiseret ulovlig handel med våben og ulovlige våbenlagre, forudsættes fastsat væsentligt strengere straffe end de angivne udgangspunkter for strafudmålingen.

Hvis et våben eller eksplosivstof ikke blot har været i gerningsmandens besiddelse mv., men også har været anvendt enten på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand noget over de angivne strafpåstande.

Om den særlige strafforhøjelsesbestemmelsesbestemmelse i straffelovens § 81 b se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om straffens fastsættelse, pkt. 5.5.

Fastsættelsen af straffen vil i øvrigt fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Besiddelse på bopæl eller andet ikke offentligt tilgængeligt sted

Det er i forarbejderne til lov nr. 494 af 22. maj 2017 (de specielle bemærkninger til § 1), angivet et straffniveau for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. Anklagemyndigheden skal på baggrund heraf som udgangspunkt nedlægge følgende påstande:

Anklagemyndigheden skal i førstegangstilfælde som udgangspunkt nedlægge påstand om ubetinget fængsel i mindst 2 år, når våbnet besiddes uden ammunition, der kan affyres med våbnet.

I gentagelsestilfælde skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om ubetinget fængsel imellem 2 år og 4 måneder og 2 år og 8 måneder.

Hvis våbnet besiddes mv. med ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt i førstegangstilfælde nedlægge påstand om ubetinget fængsel i 2 år og 3 måneder.

I gentagelsestilfælde skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om ubetinget fængsel mellem 2 år og 8 måneder og 3 år.

Også i andre tilfælde end gentagelsestilfælde kan der efter en konkret vurdering være grundlag for, at anklagemyndigheden nedlægger påstand om en højere straf. Det følger således af forarbejderne til lov nr. 494 af 22. maj 2017 (L 139 af 22. februar 2017, de specielle bemærkninger til § 1 og lov nr. 501 af 12. juni 2009 (L 211 af 29. april 2009, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.6.), at der f.eks. i sager, hvor der foreligger organiseret ulovlig indførsel af skydevåben, organiseret ulovlig handel med våben

og ulovlige våbenlagre, forudsættes fastsat væsentligt strengere straffe end de angivne udgangspunkter for strafudmålingen.

Hvis et våben eller eksplosivstof ikke blot har været i gerningsmandens besiddelse mv., men også har været anvendt enten på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand noget over de angivne straffpåstande.

Fastsættelsen af straffen vil i øvrigt fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

5.2.2.2. Besiddelse af andre skydevåben omfattet af våbenlovens § 10, stk. 1

Overtrædelse af våbenlovens forbud mod besiddelse af skydevåben mv. straffes efter våbenlovens § 10, stk. 1, med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år.

I de tilfælde, hvor der ikke foreligger skærpende omstændigheder ved besiddelse af skydevåben, er udgangspunktet en bøde på 4.000 kr.

Dette udgangspunkt blev opretholdt ved lovændringen i 2009, det fremgår af forarbejderne til lov nr. 501 af 12. juni 2009 (L 211 af 29. april 2009, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.5.).

Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, f.eks. fordi våben er blevet opbevaret uforsvarligt, er strafferammen fængsel indtil 2 år. I U 2011.494H, U 2011.498H og U 2011.504H, der er refereret i pkt. 4.1.5., udtalte Højesteret, at straffen i disse tilfælde som udgangspunkt bør fastsættes til fængsel i 4-6 måneder. Højesteret henviste i den forbindelse til den betydelige skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben under særligt skærpende omstændigheder (straffelovens § 192 a), som blev gennemført ved lov nr. 501 af 12. juni 2009.

I de nævnte højesteretsdomme blev straffen for besiddelse af en pencilstol uden ammunition udmålt til fængsel i 10 måneder inklusiv en reststraf på 124 dage, mens straffen for besiddelse af et oversavet haglgevær med ammunition blev udmålt til fængsel i 6 måneder, og straffen for besiddelse af to jagtvåben uden ammunition blev udmålt til fængsel i 4 måneder.

Er der tale om et gentagelsestilfælde, bør straffen som udgangspunkt forhøjes til fængsel i ca. 8 måneder, jf. U 2011.3442H refereret i pkt. 4.1.5.

5.2.3. Besiddelse af andre særdeles farlige våben eller eksplosivstoffer, jf. straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2

Anklagemyndigheden skal i sager om besiddelse af våben eller eksplosivstoffer omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2, nedlægge påstand om en ubetinget fængselsstraf på mellem 3 år og 6 måneder og 4 år i førstegangstilfælde, når besiddelsen er sket på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig, jf. § 192 a, stk. 5 (tidligere stk. 4).

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 968 af 26. juni 2020, og den trådte i kraft 1. juli 2020. Se i øvrigt pkt. 4.1.2.2.

Det er i forarbejderne til straffelovens § 192 a, stk. 5 (tidligere stk. 4), forudsat, at straffniveauet forhøjes med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der tidligere ville blive fastsat af domstolene, således, at ulovlig besiddelse af andre våben og eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2) på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig, fremover som udgangspunkt straffes med ubetinget fængsel mellem 3 år og 6 måneder og 4 år i **førstegangstilfælde**, jf. forarbejderne til lov nr. 968 af 26. juni 2020 (L 105 af 5. februar 2020, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 3).

Det er derudover forudsat i forarbejderne, at straffen skærpes yderligere, hvis der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, jf. straffelovens § 192 a, stk. 5, 2. pkt.

5.2.3.1. Øvrige omstændigheder af betydning for strafudmålingen

Anklagemyndigheden skal i gentagelsestilfælde nedlægge påstand om en betydelig skærpelse af straffen, jf. forarbejderne til lov nr. 494 af 22. maj 2017 (L 139 af 22. februar 2017) samt forarbejderne til lov nr. 968 af 26. juni 2020 (L 105 af 5. februar 2020).

Hvis et våben eller eksplosivstof ikke blot har været i gerningsmandens besiddelse mv., men også har været anvendt enten på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om en ubetinget frihedsstraf, der ligger noget over det udgangspunkt, der er nævnt ovenfor, jf. forarbejderne til lov nr. 494 af 22. maj 2017.

Om den særlige strafforhøjelsesbestemmelse i straffelovens § 81 b se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om straffens fastsættelse, pkt. 5.5.

Anklagemyndigheden skal endvidere i sager, hvor der f.eks. foreligger organiseret ulovlig indførsel af skydevåben, organiseret ulovlig handel med våben og ulovlige våbenlagre, nedlægge påstand om en væsentlig strengere straf end de udgangspunkter, der er anført ovenfor, jf. lov nr. 494 af 22. maj 2017 (L 139 af 22. februar 2017).

5.2.4. Andre overtrædelser af våbenloven under særligt skærpende omstændigheder, straffelovens § 192 a, stk. 2

Straffelovens § 192 a, stk. 2, omfatter overtrædelser af våbenlovgivningen under særligt skærpende omstændigheder, der angår andre våben end skydevåben eller særdeles farlige våben eller eksplosivstoffer, se pkt. 4.2.

Ved vurderingen af, om der foreligger særligt skærpende omstændigheder, bør der ifølge forarbejderne til lov nr. 501 af 12. juni 2009 (L 211 af 29. april 2009) først og fremmest lægges vægt på våbnets farlighed.

Det følger endvidere af forarbejderne til lovændringen fra 2009, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2, afhænger af de konkrete omstændigheder, f.eks. våbnets eller eksplosivstoffets farlighed, mængden af våben eller eksplosivstoffer, og hvilke forhold våben eller eksplosivstoffer opbevares under. Det er i øvrigt forudsat i forarbejderne til lov nr. 494 af 22. maj 2017, at den foreslåede forhøjelse af straffen for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, vil have en vis

afsmittende effekt på strafudmålingen for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2, således at der bevares en overensstemmelse i forhold til strafudmålingen, som afspejler lovovertrædelsens grovhed.

5.2.5. Våbenlagre omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 3,

Straffelovens § 192 a, stk. 3, blev indført ved lov nr. 665 af 11. juni 2024, som et af initiativerne i Bandepakke IV, og trådte i kraft den 1. juli 2024.

Det fremgår af bestemmelsen, at overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, ved besiddelse af flere skydevåben, andre våben eller eksplosivstoffer på samme sted (våbenlager) straffes med fængsel indtil 16 år.

Se nærmere under pkt. 4.1.2.1. om, hvad der nærmere skal forstås ved et våbenlager.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at straffniveauet generelt forhøjes med en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastlagt af domstolene. Det betyder for eksempel, at straffen i sager, der tidligere ville have givet 6 års fængsel, fremover skal fastsættes til fængsel i 8 år.

Det bemærkes, at de skærpende omstændigheder i straffelovens § 192 a, stk. 4 og 5, også finder anvendelse ved fastsættelse af straffen efter stk. 3.

Strafskærpelsen på en tredjedel finder således alene anvendelse på forhold, der er begået efter den 1. juli 2024.

5.2.6. Våbendele

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 538 af 26. maj 2010 (L 147 af 25. februar 2010), de almindelige bemærkninger, pkt. 7.4.1.1.), at der ikke er tilsigtet nogen ændring i straffniveauet for besiddelse mv. af våbendele.

Besiddelse mv. af våbendele straffes således efter våbenlovens § 10, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 2, med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder indtil 2 år.

Der er ikke fastsat nærmere retningslinjer omkring straffniveauet, hvorfor dette beror på en konkret vurdering af de samlede omstændigheder i sagen, men vil som udgangspunkt være bødestraf.

Om våbendele se i øvrigt pkt. 4.1.1.

5.2.7. Besiddelse af ammunition til skydevåben

5.2.7.1. Forhold begået før den 1. juli 2024

Besiddelse af skarp ammunition uden tilhørende skydevåben straffes som udgangspunkt med en bøde på 700 kr., jf. våbenlovens § 10, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 3. Fra retspraksis kan henvises til TfK 2009.499Ø, der er refereret i pkt. 5.6.2.

5.2.7.2 Forhold begået efter den 1. juli 2024

Ved lov nr. 654 af 11. juni 2024 (Strammere kontrol med våbentilladelser, øget sikkerhed ved besiddelse af våben og opbevaring af ammunition m.v.), der trådte i kraft den 1. juli 2024, blev straffniveauet – både for så vidt angår personer, der har tilladelse til at besidde et våben, hvortil ammunitionen kan anvendes, og personer, der ikke har våbentilladelse til et våben, hvori ammunitionen kan anvendes – forhøjet. Som anført oven for under pkt. 5.2.7.1 har anklagemyndigheden i sager om ulovlig besiddelse af skarp ammunition uden tilhørende skydevåben som udgangspunkt skullet nedlægge påstand om bøde på 700 kr. for forhold begået før den 1. juli 2024. Det er dette udgangspunkt, der forhøjes med lovændringen. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at straffen skal differentieres, således at en person, der ikke har våbentilladelse til et våben, som er relevant for ammunitionen, skal straffes hårdere end en person, der har våbentilladelse til et våben, der er relevant for ammunitionen.

Besiddelse af skarp ammunition uden tilhørende skydevåben straffes således som udgangspunkt med en bøde på 1.400 kr. hvis tiltalte har tilladelse til at besidde et våben, hvortil ammunitionen kan anvendes, jf. våbenlovens § 10, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 3.

Besiddelse af skarp ammunition uden tilhørende skydevåben – og uden tilladelse til at besidde et våben, hvortil ammunitionen kan anvendes – straffes som udgangspunkt med en bøde på 3.000 kr., jf. våbenlovens § 10, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 3.

Det fremgår videre af forarbejderne, at det skal anses som en skærpende omstændighed, hvis tiltalte tidligere er straffet for overtrædelse af visse bestemmelser i våbenlovgivningen eller for personfarlig kriminalitet.

Ved personfarlig kriminalitet forstås i denne sammenhæng eksempelvis overtrædelse (og forsøg herpå) af straffelovens §§ 119 og 119 b, § 123, § 216, § 237, §§ 243-246, § 261, § 266 og § 288. Tilsvarende skal tidligere overtrædelser af våbenbekendtgørelsens § 11 (transport), § 20 (overdragelse), § 24 (opbevaring) og § 50 (udløb af tilladelse), anses som en skærpende omstændighed.

Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, skal anklagemyndigheden i førstegangstilfælde nedlægge påstand om 7 dages betinget fængsel.

5.2.8. Opbevaring af våben

5.2.8.1. Generelt om straffpåstanden

Det følger af våbenbekendtgørelsens § 24, stk. 1, at våben og ammunition mv. skal opbevares forsvarligt og på et sted, der er utilgængeligt for uvedkommende.

I våbenbekendtgørelsens § 24, stk. 4 og 5, er der fastsat nærmere regler om opbevaring af skydevåben og våbendele til skydevåben, ligesom der i stk. 6 er fastsat regler om opbevaring af nøgler til boksrum, sikringsskab mv.

Straffen for overtrædelse af reglerne om uforsvarlig opbevaring af våben mv. findes i våbenbekendtgørelsens § 59, stk. 1, hvoraf det fremgår, at overtrædelse af bl.a. våbenbekendtgørelsens regler om uforsvarlig opbevaring i § 24, stk. 1, 2 og 4-6, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år.

Det forudsættes ved straffastsættelsen, at de pågældende våben lovligt kan besiddes, jf. reglerne om våbentilladelse.

Ved lov nr. 654 af 11. juni 2024 (Strammere kontrol med våbentilladelser, øget sikkerhed ved besiddelse af våben og opbevaring af ammunition m.v.), pkt. 2.11, der trådte i kraft den 1. juli 2024, blev der indført en skærpelse af straffniveaueet i sager om uforsvarlig opbevaring af våben. Strafskærpelsen gælder forhold, der er begået efter den 1. juli 2024.

5.2.8.2. Forhold begået før den 1. juli 2024

I sager om uforsvarlig opbevaring af våben uden skærpende omstændigheder skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om en **bøde på 6.000 kr.**

Foreligger der skærpende omstændigheder, f.eks. i form af at våbnet er ladet, eller findes der flere uforsvarligt opbevarede våben, nedlægges påstand om en **skærpet bøde**.

5.2.8.3. Forhold begået efter den 1. juli 2024

Ved lov nr. 654 af 11. juni 2024 (Strammere kontrol med våbentilladelser, øget sikkerhed ved besiddelse af våben og opbevaring af ammunition m.v.), pkt. 2.11, der trådte i kraft den 1. juli 2024, blev straffen for overtrædelse af våbenbekendtgørelsens § 59, stk. 1, jf. § 24, stk. 1, 2 og 4-6, jf. våbenlovens § 10, stk. 4, forhøjet således, at udgangspunktet for **bødestraften for uforsvarlig opbevaring af våben uden skærpende omstændigheder er 10.000 kr.**

Foreligger der skærpende omstændigheder i sagen, f.eks. at våbnet er ladet, eller findes der flere uforsvarligt opbevarede våben, skal der nedlægges påstand om en **skærpet bøde**.

Herudover fremgår det af forarbejderne, at der skal ske en skærpelse af straffen i gentagelsestilfælde af overtrædelse begået under skærpende omstændigheder, således der i disse tilfælde vil skulle nedlægges påstand om en betinget fængselsstraf i 7 dage.

5.2.9. Strafforhøjelsesbestemmelsen i straffelovens § 81 b

Straffelovens § 81 b indeholder en strafforhøjelsesbestemmelse for straffelovsovertrædelser begået på offentligt tilgængeligt sted ved brug af skydevåben mv. Du kan læse mere om straffelovens § 81 b i afsnittet om straffens fastsættelse, pkt. 5.5. i Rigsadvokatmeddelelsen.

5.3. Gasvåben

5.3.1. Besiddelse på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

Besiddelse mv. uden tilladelse af gasvåben er ulovligt efter våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 5, jf. § 2, stk. 1. Gasvåben omfatter gasgeværer, gaspistoler, gasrevolvere, gashåndbomber, gaspatroner og øvrige gasvåben.

Besiddelse på bopælen af sådanne våben uden skærpende omstændigheder straffes med en bøde på 4.000 kr.

Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, såsom at våbnet er ladt, at der foreligger flere våben, at der foreligger tidligere overtrædelser af våbenloven mv., nedlægges efter en konkret vurdering påstand om en skærpet bøde eller frihedsstraf.

5.3.2. Besiddelse på offentligt tilgængelige steder

Henset til faren ved gasvåben bør det ved strafudmålingen tillægges betydning som en skærpende omstændighed, at våbnet er besiddet på offentligt tilgængeligt steder.

Er der tale om besiddelse af et uladt gasvåben, og foreligger der ikke i øvrigt skærpende omstændigheder, vil der dog efter en konkret vurdering kunne nedlægges påstand om bøde, jf. pkt. 5.3.1.

Er der imidlertid tale om et ladt våben, eller foreligger der i øvrigt én eller flere skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.3.1., må der i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering for at afgøre, om der skal nedlægges påstand om en skærpet bøde eller frihedsstraf.

5.3.3. Besiddelse af gasammunion

Besiddelse af gasammunion alene straffes i medfør af våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 5, jf. våbenbekendtgørelsens § 18, stk. 1, nr. 3, med en bøde på 700 kr.

5.3.4. Spraydåser til selvforsvarsbrug

I medfør af våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 5, jf. våbenbekendtgørelsen § 18, stk. 1, nr. 3, er det forbudt uden tilladelse at erhverve, besidde, bære eller anvende spraydåser til selvforsvarsbrug, herunder tåregasampuller, –spraydåser og –patroner. Efter forarbejderne til lov nr. 503 af 7. juni 2006 (L 130 af 25. januar 2006, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.4.3.) omfatter forbuddet f.eks. tåregas til selvforsvarsbrug.

Ulovlig besiddelse på bopælen mv. af spraydåser til selvforsvarsbrug uden skærpende omstændigheder straffes med en bøde på 1.400 kr.

Det bemærkes, at tilstedeværelsen af skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.3.1., bør medføre påstand om en skærpet bøde.

I de senere år har der udviklet sig en praksis for besiddelse på offentligt tilgængelige steder af spraydåser.

Ulovlig besiddelse af spraydåser til selvforsvarsbrug på offentligt tilgængelige steder uden skærpende omstændigheder straffes med en bøde på 3.000 kr.

Fra retspraksis kan henvises til TfK 2003.291Ø, hvor tiltalte havde besiddet en gasspray på offentligt sted. Tiltalte, der endvidere havde overtrådt § 3, stk. 1, i den dagældende politivedtægt, blev i overensstemmelse med anklagemyndighedens påstand idømt en bøde på 3.400 kr., heraf 3.000 kr. for besiddelsen af gassprayeren.

Også ved ulovlig besiddelse på offentligt tilgængeligt sted, bør tilstedeværelsen af skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.3.1., medføre påstand om en skærpet bøde.

5.4. Peberspray

Der er med lov nr. 123 af 30. januar 2021, som trådte i kraft 1. februar 2021 om tilbagerulning af pebersprayordningen ikke ændret på straffniveauet for ulovlig besiddelse af peberspray (lovforslag nr. 111 af 25. november 2020, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.1.3.)

Det betyder, at anklagemyndigheden skal anvende følgende strafpositioner i sager om ulovlig besiddelse mv. af peberspray:

Besiddelse på bopælen

Ulovlig besiddelse af peberspray på bopælen uden skærpende omstændigheder straffes med en bøde på 1.400 kr. Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, f.eks. at der er tale om flere våben, at der foreligger tidligere overtrædelser af våbenloven mv., skal der efter en konkret vurdering nedlægges påstand om en skærpet bøde- eller frihedsstraf.

Besiddelse på offentligt tilgængelige steder

Som udgangspunkt straffes ulovlig besiddelse af peberspray på offentligt tilgængelige steder i normalsituationen med en bøde på 3.000 kr. Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, f.eks. at der foreligger flere våben, at der foreligger tidligere overtrædelser af våbenloven mv., skal der efter en konkret vurdering nedlægges påstand om en skærpet bøde- eller frihedsstraf.

Besiddelse af peberspray under skærpende omstændigheder, jf. våbenlovens § 10, stk. 2

Efter våbenlovens § 10, stk. 2, skal det ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af § 2, jf. § 1, stk. 1, nr. 5, med hensyn til besiddelse af peberspray i det offentlige rum særligt anses for skærpende, hvis en overtrædelse begås af en person, der tidligere er idømt fængselsstraf for overtrædelse af våbenloven, knivloven, forskrifter udstedt i medfør af disse love eller straffelovens § 119, stk. 1 eller 2, § 119 b eller §§ 123, 192a, 216, 237, 243-246, 266 eller 288, på steder eller under omstændigheder, hvor der er nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter.

Dette vil i praksis først og fremmest omfatte tilfælde, hvor en person, der tidligere er straffet efter de ovenfor nævnte bestemmelser, bærer peberspray i aften- og nattetimerne i restaurationsmiljøet mv. Der vil dog også i andre tilfælde kunne være risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentielt farlig karakter, som f.eks. ved byfester, koncerter, visse fodboldkampe, demonstrationer eller i tilfælde, hvor grupper af personer mødes som led i en verserende bandekonflikt.

Efter forarbejderne (lovforslag nr. L 83 af 26. oktober 2018, særlige bemærkninger) forudsættes det, at straffen fastsættes til 14 dages fængsel i førstegangstilfælde.

I anden- og tredjeangst tilfælde og derover vil de pågældende personer kunne straffes tilsvarende hårdere, hvis de igen besidder eller bærer en peberspray på steder eller under omstændigheder, hvor der er nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter.

Fastsættelse af straffen vil dog som hidtil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde på baggrund af samtlige omstændigheder i sagen, og de angivne strafpositioner vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

5.5. Signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben

5.5.1. Generelt om straffastsættelsen

Signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben er omfattet af våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 8. Et kombineret gas- og signalvåben er et våben, hvortil der kan anvendes både gasammunition og signalammunition.

Bestemmelsen omfatter ikke udstyr, der alene er konstrueret til affyring af nødraketter og nødblus.

Ifølge forarbejderne til loven (lov nr. 363 af 2. juni 1999, [L 130 af 3. december 1998](#)) var det primære formål med at inddrage signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben under våbenlovens bestemmelser, at disse våben findes i forskellige udformninger, der oftest har en betydelig lighed med egentlige skydevåben, og at de under visse omstændigheder kan være farlige. Inddragelsen under våbenlovens almindelige kontrolordning har derfor til formål at begrænse udbredelsen af disse våben.

Ved [lov nr. 665 af 11. juni 2024](#) (Bandepakke IV), der trådte i kraft den 1. juli 2024, blev der indført en ny bestemmelse i våbenlovens § 10, stk. 3, hvorefter det ved fastsættelse af straffen for overtrædelser af våbenlovens §§ 1 og 2 for så vidt angår gas- og signalvåben anses som en skærpende omstændighed, hvis den pågældende tidligere er idømt fængselsstraf for overtrædelse af §§ 1 og 2 i lov om knive eller blankvåben mv. eller straffelovens §§ 119, stk. 1 eller 2, 119 b, 123, 192 a, 216, 237 243-246, 266 eller 288. Det fremgår af forarbejderne til lovændringen, at straffen i sådanne tilfælde vil skulle fastsættes til ubetinget fængsel i 7 dage i førstegangstilfælde. Dette gælder både i de tilfælde, hvor overtrædelsen begås på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder samt på offentligt tilgængelige steder.

Derfor skal man i sager om besiddelse af gas- og signalvåben skelne mellem, om forholdet er begået før eller efter den 1. juli 2024, jf. pkt. 5.5.2. og 5.5.3. nedenfor.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, pkt. 3.3.3.2., at indsatsen mod gas- og signalvåben skal styrkes, idet det bl.a. er politiets vurdering, at formålet med besiddelsen af gas- og signalvåben i bandemiljøet er at omdanne gas- og signalvåben til fuldt funktionsdygtige skydevåben. Ifølge lovforarbejderne skal *omdannede* gas- og signalvåben som udgangspunkt anses som skydevåben, der skal være omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. Dette svarer til den praksis, der også gjaldt før lovændringen. Ved straffastsættelsen for besiddelse af gas- og signalvåben skelner man endvidere mellem, om besiddelsen er sket på bopælen eller på offentligt tilgængelige steder, samt hvorvidt besiddelsen har været under skærpende omstændigheder.

5.5.2. Forhold begået før den 1. juli 2024

5.5.2.1. Besiddelse på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

Besiddelse på bopælen uden skærpende omstændigheder straffes som udgangspunkt med en bøde på 4.000 kr.

Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.3.1., nedlægges efter en konkret vurdering påstand om en skærpet bøde eller frihedsstraf.

5.5.2.2. Besiddelse på offentligt tilgængelige steder

Henset til faren ved gas- og signalvåben bør det ved straffens udmåling tillægges betydning som en skærpende omstændighed, at våbnet er besiddet på offentligt tilgængeligt sted.

Er der tale om besiddelse af et uladt signalvåben eller kombineret gas- og signalvåben, og foreligger der ikke i øvrigt skærpende omstændigheder, vil der dog efter en konkret vurdering kunne nedlægges påstand om bøde.

Er der imidlertid tale om et ladet våben, eller foreligger der i øvrigt én eller flere skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.3.1., må der i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering med henblik på at afgøre, om der skal nedlægges påstand om en skærpet bøde eller frihedsstraf.

5.5.2.3. Besiddelse af ammunition

Besiddelse af ammunition til et kombineret gas- og signalvåben straffes med en bøde på 700 kr.

Besiddelse af ammunition til signalvåben alene straffes efter fyrværkeriloven med en bøde i samme størrelsesorden, jf. Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om fyrværkeri.

5.5.3. Forhold begået efter den 1. juli 2024

5.5.3.1. Besiddelse på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

Besiddelse på bopælen uden skærpende omstændigheder straffes som udgangspunkt med en bøde på 8.000 kr., jf. de almindelige bemærkninger til lov nr. 665 af 11. juni 2024, pkt. 3.3.3.3.1.

Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.3.1., nedlægges efter en konkret vurdering påstand om en skærpet bøde eller frihedsstraf.

Er tiltalte tidligere idømt fængselsstraf for overtrædelse af §§ 1 og 2 i lov om knive eller blankvåben mv. eller straffelovens §§ 119, stk. 1 eller 2, 119 b, 123, 192 a, 216, 237 243-246, 266 eller 288, skal straffen fastsættes til 7 dages ubetinget fængsel, jf. våbenlovens § 10, stk. 3.

5.5.3.2. Besiddelse på offentligt tilgængelige steder

Henset til faren ved gas- og signalvåben skal det ved straffens udmåling betragtes som en skærpende omstændighed, at våbnet er besiddet på offentligt tilgængeligt sted, jf. de almindelige bemærkninger til lov nr. 665 af 11. juni 2024, pkt. 3.3.3.3.1.

Er der tale om besiddelse af et uladt signalvåben eller kombineret gas- og signalvåben, og foreligger der ikke i øvrigt skærpende omstændigheder, vil der dog efter en konkret vurdering kunne nedlægges påstand om bøde.

Er der imidlertid tale om et ladet våben, eller foreligger der i øvrigt én eller flere skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.3.1., må der i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering med henblik på at afgøre, om der skal nedlægges påstand om en skærpet bøde eller frihedsstraf.

Er tiltalte tidligere idømt fængselsstraf for overtrædelse af §§ 1 og 2 i lov om knive eller blankvåben mv. eller straffelovens §§ 119, stk. 1 eller 2, 119 b, 123, 192 a, 216, 237 243-246, 266 eller 288, skal straffen fastsættes til 7 dages ubetinget fængsel, jf. våbenlovens § 10, stk. 3.

5.5.3.3. Besiddelse af ammunition

Besiddelse af ammunition til et kombineret gas- og signalvåben straffes ligesom gasammunition, jf. pkt. 5.3.3., med en bøde på 700 kr.

Besiddelse af ammunition til signalvåben alene straffes efter fyrværkeriloven med en bøde i samme størrelsesorden, jf. Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Fyrværkeri.

5.6. Knive og blankvåben mv.

5.6.1. Generelt om straffastsættelsen

Overtrædelse af knivlovens §§ 1-2 straffes i medfør af § 7, stk. 1, med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år.

Anklagemyndigheden skal følge nedenstående retningslinjer for strafpåstanden i sager om overtrædelse af knivlovens §§ 1-2 afhængig af, hvornår det pågældende forhold er begået:

- For forhold begået i perioden fra den 1. juli 2024, skal Rigsadvokaten henvise til retningslinjerne under pkt. 5.6.1.1.
- For forhold begået i perioden fra den 1. juli 2016 til 30. juni 2024 skal Rigsadvokaten henvise til retningslinjerne under pkt. 5.6.2. og 5.6.3.
- For forhold begået forud for den 1. juli 2016, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand efter de hidtil gældende retningslinjer, som kan findes i Vidensbasen under historiske dokumenter.

5.6.1.1. Forhold begået i perioden fra den 1. juli 2024

Ved lov nr. 665 af 11. juni 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Gennemførelse af dele af Bandepakke IV) blev straffen skærpet for udvalgte overtrædelser af knivloven. Disse strafskærper trådte i kraft den 1. juli 2024.

Anklagemyndigheden skal på den baggrund følge nedenstående retningslinjer for strafpåstanden i sager, hvor gerningstidspunktet ligger i perioden fra den 1. juli 2024:

Besiddelse på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

- For så vidt angår besiddelse af knive og blankvåben m.v., der er omfattet af knivlovens § 2, stk. 1, på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder, uden behørig tilladelse fra politiet, forudsættes straffen i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til en bøde på 5.000 kr., når der ikke foreligger skærpende omstændigheder uanset typen af kniv eller blankvåben m.v.
- I andengangstilfælde forudsættes straffen som udgangspunkt fastsat til en bøde på 7.500 kr., når der ikke foreligger skærpende omstændigheder uanset typen af kniv eller blankvåben m.v.
- Ved trejegangstilfælde forudsættes straffen – ligesom tidligere – fastsat til en frihedsstraf.

Besiddelse på offentligt tilgængelige steder

- For så vidt angår besiddelse af knive og blankvåben m.v. på offentligt tilgængelige steder uden anerkendelsesværdigt formål forudsættes straffen i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til en bøde på 10.000 kr., når der ikke foreligger skærpende omstændigheder uanset typen af kniv eller blankvåben m.v.
- I andengangstilfælde, hvor gerningspersonen tidligere er idømt bødestraf for et førstegangstilfælde, forudsættes straffen som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel i 14 dage, når der ikke foreligger skærpende omstændigheder uanset typen af kniv eller blankvåben m.v.
- Ved trejegangstilfælde forudsættes straffen – ligesom tidligere – fastsat til ubetinget fængsel i 40 dage.

Besiddelse under skærpende omstændigheder

- Det forudsættes, at straffen for ulovlig besiddelse af kniv og blankvåben m.v. under skærpende omstændigheder som udgangspunkt fastsættes til ubetinget fængsel i 14 dage i førstegangstilfælde.
- Hvor der er tale om overtrædelse af knivlovens § 1 under skærpende omstændigheder i førstegangstilfælde, og hvor der tidligere er idømt fængselsstraf for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1 eller 2, § 119 b eller §§ 123, 216, 237, 243-246, 266 eller 288, vil der – ligesom tidligere – som udgangspunkt være tale om ubetinget fængsel i 40 dage.
- I andengangstilfælde, hvor gerningspersonen tidligere er idømt ubetinget fængsel i 14 dage for et førstegangstilfælde, forudsættes straffen som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel i 30 dage.
- Straffastsættelsen for ulovlig besiddelse af kniv og blankvåben m.v. under skærpende omstændigheder i trejegangstilfælde vil – ligesom tidligere – bero på domstolenes vurdering af de konkrete forhold i den enkelte sag.

Øvrige tilfælde

Anklagemyndigheden skal for så vidt angår overtrædelser, som ikke er omfattet af ovenstående strafpositioner nedlægge en konkret begrundet strafpåstand, herunder ved inddragelse af relevant retspraksis.

Rigsadvokaten kan i den forbindelse henvise til, at det fremgår af forarbejderne til lov nr. 665 af 11. juni 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Gennemførelse af dele af Bandepakke IV), at der ikke i øvrigt er tilsigtet nogen ændringer af knivlovens § 7, stk. 1, eller stk. 2.

Derfor kan anklagemyndigheden efter Rigsadvokatens opfattelse efter en konkret vurdering inddrage retningslinjerne for strafpåstanden i sager, hvor forholdet er begået i perioden fra 1. juli 2016 til 30. juni 2024 i sin vurdering af tilfælde, som er begået i perioden fra den 1. juli 2024, men som ikke er omfattet af ovenstående tilfældegrupper.

Med hensyn til retspraksis kan Rigsadvokaten i øvrigt henvise til Anklagemyndighedens Vidensbase, hvor det er muligt at filtrere søgekriterierne således, at der dannes et overblik over afgørelser vedrørende kriminalitetstypen ”knive”.

Øvrige ændringer af knivloven som led i gennemførelsen af Bandepakke IV

Foruden ovenstående strafskæmpelser indebar lov nr. 665 af 11. juni 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Gennemførelse af dele af Bandepakke IV) ligeledes,

- at ulovlig besiddelse af kniv eller blankvåben m.v. på ungdomsskoler, uddannelsesinstitutioner, ungdomsklubber og i den offentlige transport altid skal anses for at være besiddelse under skærpende omstændigheder (se pkt. 5.6.4.1.), og
- at det er præciseret, hvornår der kan foreligge såkaldte ”særligt formildende omstændigheder” (se pkt. 5.6.5.1.)

5.6.2. Besiddelse på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder (begået i perioden fra 1. juli 2016 til 30. juni 2024)

Bødestrafen for besiddelse af knive på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder fremgår af forarbejderne til lov nr. 217 af 31. marts 2004 (L nr. 97 af 26. november 2003, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2).

1. gangstilfælde:

Overtrædelse af knivlovens § 2, stk. 1, nr. 1, 2, 7 og 8, ved ulovlig besiddelse mv. af skarpe eller spidse våben, hvis klinge overstiger 12 cm (nr. 1), knive med tværstillet greb beregnet til stød (push daggert) (nr. 2), kastestjerne, kasteknive, kasteøkser og lignende (nr. 7), kårdestokke og andre blankvåben, der fremtræder som en anden genstand (nr. 8), straffes med en bøde på 1.000 kr.

Overtrædelse af knivlovens § 2, stk. 1, nr. 3-6, ved ulovlig besiddelse mv. af springknive, springstiletter (nr. 3), faldknive, faldstiletter (nr. 4), foldeknive med todelt skæfte, hvis klinge kan foldes ud ved brug af én hånd (butterflyknive) (nr. 5), og knive, der er konstrueret til at hænge om hals eller skulder, og som fra denne placering kan trækkes ved brug af én hånd (nr. 6), straffes med en bøde på 3.000 kr.

I **2. gangstilfælde** udmåles samme bødestraf som i 1. gangstilfælde.

I **3. gangstilfælde** skal der nedlægges påstand om en frihedsstraf.

5.6.3. Besiddelse på offentligt tilgængelige steder (begået i perioden fra 1. juli 2016 til 30. juni 2024)

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt nedlægge påstand i overensstemmelse med følgende strafpositioner, der fremgår af forarbejderne til lov nr. 376 af 27. april 2016 (L 107 af 27. januar 2016, de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.1.1. og de specielle bemærkninger til § 7):

1. gangstilfælde uden skærpende omstændigheder

I sager om overtrædelse af knivlovens § 1, det vil sige ulovlig besiddelse af kniv på offentligt tilgængelige steder, uddannelsessteder, i ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende, uden at der foreligger et anerkendelsesværdigt formål og uden samtidig overtrædelse af knivlovens § 2, stk. 1, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om en bøde på 3.000 kr.

I sager, hvor der foreligger en overtrædelse af både knivlovens § 1 og § 2, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om en bøde på 5.000 kr.

1. gangstilfælde med skærpende omstændigheder

Det er nærmere beskrevet under pkt. 5.6.4., hvornår der foreligger skærpende omstændigheder.

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt – uanset om tiltalte er over eller under 18 år – nedlægge påstand om, at tiltalte idømmes en ubetinget fængselsstraf på 7 dages fængsel.

Hvis betingelserne herfor er opfyldt, kan straffen gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Hvis tiltalte tidligere er idømt fængselsstraf for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1 eller 2, § 119 b eller §§ 123, 216, 237, 243-246, 266 eller 288, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om en ubetinget fængselsstraf på 40 dage.

Hvis betingelserne herfor er opfyldt, kan straffen gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Hvis der er forløbet 10 år eller mere efter, at den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet, og den nye strafbare handling blev begået, ophører gentagelsesvirkningen, jf. straffelovens § 84, stk. 3.

2. gangstilfælde

Tiltalte er tidligere idømt bøde

I andengangstilfælde skal anklagemyndigheden som udgangspunkt – uanset om den tiltalte er over eller under 18 år – nedlægge påstand om, at tiltalte idømmes ubetinget fængsel i 7 dage.

Hvis betingelserne herfor er opfyldt, kan straffen gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Det er anført i forarbejderne til lov nr. 376 af 27. april 2016 (L 107 af 27. januar 2016, de specielle bemærkninger til § 7), at der kan forekomme tilfælde, hvor ubetinget frihedsstraf i andengangstilfælde vil være urimeligt henset til de omstændigheder, hvorunder kniven mv. har været medbragt. Det er derfor forudsat i forarbejderne, at der i sådanne tilfælde er mulighed for at nedlægge påstand om en bøde.

Hvis tiltalte tidligere er idømt fængselsstraf for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1 eller 2, § 119 b eller §§ 123, 216, 237, 243-246, 266 eller 288, og har begået andengangstilfældet under skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.6.4., skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om, at tiltalte idømmes ubetinget fængsel i 50 dage. Det bemærkes herved, at forarbejderne ikke indeholder en nærmere angivelse af straffniveaue i denne situation, men det er Rigsadvokatens opfattelse, at der bør ske en skærpelse af straffen i forhold til de 40 dages fængsel, der som nævnt ovenfor er udgangspunktet i førstegangstilfælde under skærpende omstændigheder, hvor tiltalte tidligere er dømt for overtrædelse af straffelovens § 119 mv.

Tiltalte er tidligere idømt en frihedsstraf på 7 dages fængsel

Hvis den tiltalte tidligere er idømt en frihedsstraf på 7 dages fængsel for en førstegangsovertrædelse, er det forudsat i forarbejderne til lov nr. 376 af 27. april 2016, at straffen som udgangspunkt fastsættes til ubetinget fængsel i 14 dage (L 107 af 27. januar 2016, de specielle bemærkninger til § 7).

Hvis betingelserne herfor er opfyldt, kan straffen gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Hvis der i førstegangstilfælde er idømt en frihedsstraf på 7 dages fængsel efter de tidligere gældende regler (lov nr. 500 af 17. juni 2008), forudsættes straffen efter de nugældende regler i andengangstilfælde fastsat til fængsel i 7 dage. En ubetinget fængselsstraf på 7 dage i et førstegangstilfælde efter reglerne i våbenloven fra 2008 vil således alene ”tælle” som en bødestraf, når andengangstilfældet kommer til pådømmelse.

Hvis tiltalte tidligere er idømt fængselsstraf for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1 eller 2, § 119 b eller §§ 123, 216, 237, 243-246, 266 eller 288, og har begået andengangstilfældet under skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.6.4., skal anklagemyndigheden efter Rigsadvokatens opfattelse som udgangspunkt nedlægge påstand om, at tiltalte idømmes ubetinget fængsel i 50 dage. Forarbejderne indeholder ikke en nærmere angivelse af straffniveauet i denne situation. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at der bør ske en skærpelse af straffen i forhold til de 40 dages fængsel, der som nævnt ovenfor er udgangspunkt i førstegangstilfælde under skærpende omstændigheder, hvor tiltalte tidligere er dømt for overtrædelse af straffelovens § 119 mv.

Hvis betingelserne herfor er opfyldt, kan straffen gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Hvis der er forløbet 10 år eller mere efter, at den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet, og den nye strafbare handling blev begået, ophører gentagelsesvirkningen, jf. straffelovens § 84, stk. 3.

Tiltalte er tidligere idømt en frihedsstraf på 40 dages fængsel

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 376 af 29. april 2016 (L 107 af 27. januar 2016, de specielle bemærkninger til § 7), at hvis tiltalte tidligere er idømt 40 dages fængsel for en førstegangsovertrædelse, vil det være op til domstolene på baggrund af de konkrete forhold i den enkelte sag at beslutte, hvorledes straffen bør fastsættes. Det er dog forudsat, at der som udgangspunkt skal fastsættes en passende skærpet straf i forhold til de ovennævnte strafpositioner.

Anklagemyndigheden skal herefter efter Rigsadvokatens opfattelse som udgangspunkt nedlægge følgende påstande:

Hvis der i andengangstilfældet er tale om en overtrædelse af knivloven uden skærpende omstændigheder, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om, at tiltalte idømmes ubetinget fængsel i 20 dage. Dermed sker der en skærpelse i forhold til de 14-dages fængsel, som ellers ville være udgangspunktet (hvis den tiltalte ikke var tidligere straffet for overtrædelse af straffelovens § 119 mv., ville straffen i førstegangstilfældet med skærpende omstændigheder som udgangspunkt have været 7 dages fængsel, og straffen i et andengangstilfælde herefter 14 dages fængsel).

Hvis der i andengangstilfældet er tale om en overtrædelse af knivloven med skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.6.4., og tiltalte tidligere er idømt fængselsstraf for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1 eller 2, § 119 b eller §§ 123, 216, 237, 243-246, 266 eller 288, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om, at tiltalte idømmes ubetinget fængsel i 60 dage.

Hvis der er forløbet 10 år eller mere efter, at den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet, og den nye strafbare handling blev begået, ophører gentagelsesvirkningen, jf. straffelovens § 84, stk. 3.

3. gangstilfælde

I tredjegangstilfælde – det vil sige tilfælde, hvor gerningsmanden to gange tidligere er straffet for overtrædelse af den tidligere våbenlovs § 4, stk. 1, eller knivlovens § 1 – skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om, at tiltalte idømmes ubetinget fængsel i 40 dage. Dette gælder både for lovovertrædere over og under 18 år.

Hvis betingelserne herfor er opfyldt, kan straffen gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 376 af 27. april 2016 (L 107 af 27. januar 2016, de specielle bemærkninger til § 7), at den nævnte straf på ubetinget fængsel på 40 dage forudsættes anvendt, når der er idømt frihedsstraf i andengangstilfældet uanset længden heraf.

Der vil i tredjegangstilfælde og derover kun i helt sjældne tilfælde kunne tænkes at foreligge sådanne særlig formildende omstændigheder, at udgangspunktet om frihedsstraf kan fraviges.

Hvis tiltalte tidligere er idømt en frihedsstraf på 40 dages fængsel eller derover for overtrædelse af den tidligere våbenlovs § 4, stk. 1, eller knivlovens § 1, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om en fængselsstraf på mere end 40 dages fængsel.

Der kan være tale om en række forskellige situationer, herunder kombinationer af tidligere straffe, og der kan derfor ikke angives et mere fast udgangspunkt for strafpåstanden, Anklagemyndigheden skal i den forbindelse lægge vægt på de konkrete omstændigheder ved overtrædelsen, herunder hvilken straf tiltalte tidligere er idømt, om tredjegangstilfældet er begået under skærpende omstændigheder, jf. pkt. 5.6.4., og om tiltalte tidligere er idømt fængselsstraf for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1 eller 2, § 119 b eller §§ 123, 216, 237, 243-246, 266 eller 288.

4. gangstilfælde og derover

Der er ikke i forarbejderne til lov nr. 376 af 27. april 2016 fastsat nærmere strafpositioner for fjerdegangstilfælde og derover.

Det fremgår i stedet af forarbejderne, at det i disse tilfælde vil være op til domstolene på baggrund af de konkrete forhold i den enkelte sag at beslutte, hvorledes straffen bør fastsættes. Det forudsættes dog, at der som udgangspunkt fastsættes en passende skærpet straf i forhold til ovennævnte strafpositioner.

Der vil i tredjegangstilfælde og derover kun i helt sjældne tilfælde kunne tænkes at foreligge sådanne særligt formildende omstændigheder, at udgangspunktet om frihedsstraf kan fraviges.

5.6.4. Skærpende omstændigheder

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 376 af 27. april 2016 (L 107 af 27. januar 2016, de almindelige bemærkninger til afsnit 2.4.1.1. og de specielle bemærkninger til § 7), at det vil bero på domstolenes vurdering af de konkrete forhold i den enkelte sag, om der foreligger skærpende omstændigheder, men at det i almindelighed kun vil være tilfældet, hvis en person bærer kniv på steder eller under omstændigheder, hvor der er nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter.

Dette vil i praksis først og fremmest omfatte tilfælde, hvor en person bærer kniv i aften- og nattetimerne i restaurationsmiljøet mv. Der vil dog også i andre tilfælde – f.eks. ved visse fodboldkampe, byfester og koncerter – kunne være en nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter. Det er anført i forarbejderne, at der i den forbindelse må lægges vægt på, om medbragte knive ved den pågældende type af begivenhed erfaringsmæssigt bidrager til at skabe farlige situationer. Risikoen for tilspidsede situationer af potentielt voldelig karakter kan f.eks. også følge af uoverensstemmelser eller konflikt mellem bander, rockergrupper eller lignende, hvor to eller flere grupper af personer, der har en indbyrdes konflikt mødes, f.eks. i forbindelse med et retsmøde eller lignende. Det fremgår af Folketingets vedtagelse V 35 fra folketingssamling 2012-2013.

For så vidt angår udtrykket ”bærer” fremgår det af forarbejderne til lov nr. 376 af 27. april 2016 (L 107 af 27. januar 2016, de almindelige bemærkninger til afsnit 2.4.1.1. og de specielle bemærkninger til § 7), at udtrykket betyder, at der ikke vil foreligge skærpende omstændigheder, hvis overtrædelsen af knivforbuddet består i, at en person blot ”besidder” kniven, f.eks. fordi den pågældende kniv ligger i en bils bagagerum.

Højesteret har imidlertid ved dom af 4. april 2019, der er trykt i U.2019.2412H, haft anledning til at tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt der kan foreligge skærpende omstændigheder ved en førstegangsovertrædelse, hvis en kniv ikke ”bæres” men alene ”besiddes”, f.eks. ved at den ligger i en bil.

Højesteret udtalte i den forbindelse, at den beskrivelse af begrebet ”skærpende omstændigheder”, der fremgår i forarbejderne, ikke giver grundlag for at forstå knivlovens § 7, stk. 1, sådan, at der alene kan foreligge skærpende omstændigheder, hvis en person ulovligt ”bærer” en kniv, og ikke i forbindelse med ulovlig ”besiddelse” af en kniv. Det må bero på en konkret vurdering af forholdene i den enkelte sag, om der foreligger skærpende omstændigheder. I den konkrete sag fandt Højesteret, at tiltalte, der var tilknyttet LTF, havde besiddet en kniv under skærpende omstændigheder, idet kniven lå let tilgængelig i en bil, og da tiltalte og bilen befandt sig i et område, hvor der på grund af LTF’s tilstedeværelse var risiko for tilspidsede situationer af voldelig karakter. Højesteret stadfæstede landsrettens dom, hvorved tiltalte var blevet idømt 40 dages ubetinget fængsel.

Der kan ligeledes henvises til Østre Landsrets dom af 28. oktober 2021, der er trykt i TfK2022.16, hvor Østre Landsret tiltrådte byrettens vurdering af, at tiltalte besad den i sagen omhandlede kniv under skærpende omstændigheder. Kniven var placeret på gulvet bag passagersædet i en bil, hvor man let kunne få fat i den fra førersædet. Tiltalte var endvidere blevet standset om aftenen på et sted, der var kendt for salg af stoffer, ligesom tiltalte selv var i besiddelse af stoffer med henblik på videresalg. Landsretten fandt på den baggrund, at tiltalte var i besiddelse af kniven under omstændigheder, hvor der var en nærliggende risiko for, at der kunne opstå tilspidsede situationer af potentielt voldelig karakter, hvorfor der forelå skærpende omstændigheder.

Hvis overtrædelsen begås under særligt skærpende omstændigheder, kan der eventuelt være grundlag for at anse overtrædelsen for omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 2. Der er ikke i forarbejderne fastsat nærmere om straffens udmåling men alene anført, at dette afhænger af de konkrete omstændigheder, f.eks. våbnets eller eksplosivstoffets farlighed, mængden af våben eller eksplosivstoffer, og hvilke forhold våbnet eller eksplosivstoffet opbevares under.

Om det nærmere anvendelsesområde for straffelovens § 192 a, stk. 2, henvises til pkt. 4.2.

5.6.4.1. Skærpende omstændigheder – besiddelse efter den 1. juli 2024 på ungdomsskoler, uddannelsesinstitutioner, ungdomsklubber og i den offentlige transport

Ved lov nr. 665 af 11. juni 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Gennemførelse af dele af Bandepakke IV) blev straffen skærpet for udvalgte overtrædelser af knivloven. Lovændringen trådte i kraft den 1. juli 2024.

Det blev med denne lovændring vedtaget at indsætte: », eller hvor kniven eller blankvåbnet m.v. ved overtrædelsen af § 1, besiddes på ungdomsskoler, uddannelsesinstitutioner, ungdomsklubber og i den offentlige transport« i knivlovens § 7, stk. 2, 2. pkt., efter »288«.

Det fremgår i den forbindelse af de specielle bemærkninger til bestemmelsen (lovforslagets § 3, nr. 2), at det forudsættes, at ulovlig besiddelse af knive eller blankvåben m.v. på

- ungdomsskoler,
- uddannelsesinstitutioner,
- ungdomsklubber og

- i den offentlige transport

altid skal anses for at være besiddelse under skærpende omstændigheder, uanset at der ikke foreligger nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter, og uanset gerningspersonens alder.

Det bemærkes dog, at det ved straffens fastsættelse fortsat i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at gerningspersonen var under 18 år ved gerningens udførelse, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 1.

5.6.4.2. Skærpende omstændigheder – besiddelse efter den 1. januar 2026 på indkvarteringssteder for udlændinge, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5

Ved lov nr. 1344 af 25. november 2025 om ændring af hjemrejseloven, udlændingeloven, lov om knive og blankvåben m.v. og forskellige andre love (Mere intensiv kontrol med udlændinge uden lovligt ophold, forbud mod at føre motordrevet køretøj for visse udlændinge og udvidelse af anvendelsesområdet for knivloven m.v.), der trådte i kraft den 1. januar 2026, blev ”indkvarteringssteder for udlændinge, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5”, tilføjet til knivlovens § 7, stk. 2, 2. pkt.

Denne ændring betyder, at ulovlig besiddelse af kniv eller blankvåben m.v. efter den 1. januar 2026 på indkvarteringssteder for udlændinge altid skal anses som besiddelse under skærpende omstændigheder, uanset at der ikke foreligger nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter.

Der blev ved lovændringen ikke tilsigtet nogen ændringer i strafudmålingen efter knivlovens § 7, stk. 2. Der henvises derfor til strafpositionerne angivet i retningslinjerne ovenfor under pkt. 5.6.1.1.

5.6.5. Formildende omstændigheder

Hvis der foreligger formildende omstændigheder, kan straffen i medfør af de almindelige regler i straffeloven nedsættes eller bortfalde. Et eksempel herpå kan efter forarbejderne være tilfælde, hvor en person, der ikke er hjemmehørende i Danmark, og som uden kendskab til dansk lovgivning rejser ind i Danmark i besiddelse af en kniv, der ikke er lovlig efter dansk ret.

Et andet eksempel kan være, hvor ulovlig besiddelse af kniv konstateres ved en sådan persons udrejse af Danmark efter et kortere ophold her f.eks. som turist.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at der i tilfælde af mindre betydningsfulde overtrædelser, og hvis omstændighederne, herunder den pågældendes betalingsmuligheder, taler herfor, kan være grundlag for at meddele den pågældende et tiltalefrafald, jf. bekendtgørelse nr. 324 af 29. marts 2025.

Der kan i øvrigt henvises til U2009.82Ø, hvor tiltalte, der anvendte kniv som et arbejdsredskab, under en erhvervsmæssig begrundet rejse til udlandet havde medbragt en foldekniv med en klingelængde på over 7 cm i sin håndbagage. Han blev fundet skyldig i overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1 (nu knivlovens § 1), men da det utvivlsomt skyldtes en forglemmelse, at han ikke havde anbragt kniven i sin kuffert, lod landsretten bødestraffen bortfalde i medfør af straffelovens § 83, 2. pkt.

Det følger herudover af den almindelige bestemmelse i straffelovens § 83, at straffen kan nedsættes under den foreskrevne strafferamme eller under i øvrigt formildende omstændigheder bortfalde, når oplysninger om gerningen, gerningsmandens person eller andre forhold afgørende taler herfor.

Ved straffens fastsættelse kan det endvidere indgå som en formildende omstændighed, at gerningsmanden har handlet i undskyldelig uvidenhed om eller undskyldelig misforståelse af retsregler, der forbyder en handling, jf. straffelovens § 82, nr. 4.

5.6.5.1. Særligt formildende omstændigheder

Ved lov nr. 665 af 11. juni 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Gennemførelse af dele af Bandepakke IV) blev det præciseret, at der ved overtrædelse af knivlovens §§ 1 og 2 kan forekomme tilfælde, hvor en fængselsstraf må anses for urimelig henset til de omstændigheder, hvorunder kniven m.v. har været medbragt.

Det er navnlig tilfælde, hvor forholdet ikke falder under undtagelsen i knivlovens § 1 om »anerkendelsesværdigt formål«, men hvor der alligevel gør sig særligt formildende omstændigheder gældende, der taler imod rimeligheden af, at vedkommende idømmes en fængselsstraf.

Anklagemyndigheden skal i sådanne tilfælde vurdere, om der som alternativ til en påstand om fængselsstraf er grundlag for at nedlægge en påstand om bødestraf.

Af forarbejderne til lovændringen fremgår i den forbindelse, at straffen i sådanne tilfælde i førstegangstilfælde forudsættes fastsat til en bøde på 3.000 kr., og at den i andengangstilfælde forudsættes fastsat til en bøde på 10.000 kr.

Til brug for vurderingen af, om der foreligger særligt formildende omstændigheder, kan Rigsadvokaten henvise til lovforslagets specielle bemærkninger, hvoraf blandt andet følgende fremgår:

”Særligt formildende omstændigheder kan navnlig tænkes at foreligge i tilfælde, hvor en person oprindeligt har haft et anerkendelsesværdigt formål med at bære eller besidde kniv eller blankvåben m.v. på et offentligt tilgængeligt sted, men på grund af f.eks. et svinkeærinde eller en forglemmelse efterfølgende er kommet i en situation, hvor det ikke (længere) er lovligt at bære eller besidde den pågældende kniv eller blankvåben m.v.”

Der kan således efter omstændighederne foreligge særligt formildende omstændigheder,

- hvis der f.eks. er tale om en person, som efter en arbejdsdag, fisketur, spejdertur eller lignende, hvor vedkommende lovligt har båret eller været i besiddelse af en kniv, foretager et restaurationsbesøg med kniven i lommen eller tasken i stedet for at tage direkte hjem og dermed overtræder forbuddet mod at besidde knive og blankvåben m.v. på offentligt tilgængelige steder uden et anerkendelsesværdigt formål,
- hvis en person efter en arbejdsdag, fisketur, spejdertur eller lignende, hvor vedkommende lovligt har båret eller været i besiddelse af en kniv, ved en fejl medbringer kniven på en ungdomsuddannelse, hvor vedkommende skal hente sit barn, eller
- hvis der f.eks. er tale om en person, som efter en arbejdsdag, fisketur, spejdertur eller lignende, hvor vedkommende lovligt har båret eller været i besiddelse af en kniv, befinder sig i et offentligt transportmiddel med kniven i lommen eller tasken uden at have et anerkendelsesværdigt formål hermed. Det kan eksempelvis være i tilfælde, hvor en person på grund af en forglemmelse ikke har efterladt kniven på arbejdet men i stedet taget den med sig i en lomme på vej hjem i det offentlige transportmiddel. Det kan endvidere være i tilfælde, hvor en person efter en fisketur eller lignende befinder sig i et offentligt transportmiddel med kniven

i tasken og – i stedet for at tage direkte hjem – foretager et svinkeærinde eller lignende. Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt personen tager direkte hjem, vil der som udgangspunkt ikke være tale om ulovlig besiddelse af kniv på et offentligt tilgængeligt sted, idet der i sådanne tilfælde vil foreligge et anerkendelsesværdigt formål med besiddelsen, når transport af kniven fra ét sted til et andet ikke kan undgås.

Sammenstød mellem særligt formildende omstændigheder og skærpende omstændigheder

Af forarbejderne til præciseringen fremgår følgende om tilfælde, hvor der foreligger et sammenstød mellem særligt formildende og skærpende omstændigheder:

”Det bemærkes, at det i tilfælde, hvor der foreligger særligt formildende omstændigheder, vil være uden betydning for strafudmålingen, at forholdet er begået under skærpende omstændigheder, der udspringer af, at kniven ved en fejl eller forglemmelse enten er medbragt et sted, der i sig selv indebærer, at besiddelsen anses for at være begået under skærpende omstændigheder, som eksempelvis en ungdomsskole, eller et sted eller under omstændigheder, hvor der er nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentielt voldelig karakter.

Tilsvarende gør sig gældende, hvis de skærpende omstændigheder udspringer af, at gerningspersonen tidligere er straffet for overtrædelse af knivlovens § 1, jf. knivlovens § 7, stk. 2, 1. pkt., når der i førstegangstilfældet blev idømt en bøde. Det er dog i sådanne tilfælde forudsat, at sagens omstændigheder i øvrigt taler for, at der gør sig særligt formildende omstændigheder gældende.

Der vil herudover – i overensstemmelse med gældende ret – kun i helt sjældne tilfælde kunne tænkes at foreligge et forhold, hvor der gør sig særligt formildende omstændigheder gældende, når forholdet i øvrigt er begået under skærpende omstændigheder i medfør af knivlovens § 7, stk. 2, 2. pkt.”

5.7. Slag- og stødvåben

Forbuddet mod at erhverve, besidde, bære eller anvende slag- eller stødvåben, herunder knojern, totenschlægere, gummiknipler og lignende følger af våbenbekendtgørelsen § 18, stk. 1, nr. 1, jf. våbenlovens § 4, stk. 1, nr. 4.

Slagvåben beregnet til jagt eller lystfiskeri, hvis de er udformet hertil, er dog undtaget forbuddet i medfør af våbenbekendtgørelsens § 18, stk. 3, 1. pkt.

Overtrædelse af våbenbekendtgørelsens § 18, stk. 1, nr. 1, straffes i medfør af § 59, stk. 4, med bøde. Hvis den pågældende mere end én gang er dømt for overtrædelse af § 18, stk. 1, er straffen fængsel indtil 2 år, under særligt formildende omstændigheder dog bøde.

5.7.1. Besiddelse på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

Besiddelse af slag- og stødvåben, herunder knojern, totenschlægere, gummiknipler og lignende på bopælen straffes i **1. gangstilfælde** med bøde på 1.000 kr.

I **2. gangstilfælde** straffes forholdet ligeledes med bøde på 1.000 kr.

I **3. gangstilmælde og mere** er det i våbenbekendtgørelsens § 59, stk. 4, forudsat, at der idømmes frihedsstraf.

5.7.2. Besiddelse på offentligt tilgængelige steder

Offentligt tilgængelige steder omfatter også uddannelsessteder, ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende samt biler.

Besiddelse af slag- og stødvåben, herunder knojern, totenschlægere, gummiknipler og lignende på offentlig tilgængelige steder straffes i **1. gangstilmælde** med en bøde på 3.000 kr.

I **2. gangstilmælde** straffes forholdet ligeledes med bøde på 3.000 kr.

I **3. gangstilmælde og mere** er det i våbenbekendtgørelsens § 59, stk. 4, forudsat, at der idømmes frihedsstraf.

Fra retspraksis kan henvises til TfK 2009.499Ø, hvor en ustraffet tiltalt i sin bil blev fundet i besiddelse af en skarp patron og et baseballbat. Landsretten fandt under de konkrete omstændigheder, at baseballbattet kunne sidestilles med et slagvåben i medfør af våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 9 (nu § 18, stk. 1, nr. 1). Straffen blev fastsat til en samlet bøde på 3.700 kr.

5.8. Konfiskation

Bestemmelser om konfiskation findes i straffelovens §§ 75-77 a. De almindelige betingelser for konfiskation af genstande fremgår af § 75, og en påstand om konfiskation skal omfatte våben, våbendele og ammunition, samt kniv og dolk mv.

I medfør af § 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 1297 af 18. november 2010 om udenretlig vedtagelse af konfiskation med senere ændringer, kan der i sager, hvor der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde, vedtages udenretlig konfiskation af våben, ammunition, eksplosivstoffer og fyrværkeri, som sigtede ikke lovligt er i besiddelse af, samt knive og dolke, som sigtede bærer ulovligt efter knivlovens § 1, stk. 1. Indbringes bødesagen for retten, kan der være anledning til på ny at nedlægge påstand om konfiskation, uanset om sagens person tidligere har underskrevet en konfiskationsblanket.

6. Efter dom

6.1. Varetægtsfængsling efter dom retsplejelovens § 769, stk. 2

Idømmes en person mere end 30 dages fængsel og har pågældende tilknytning til rocker- eller bandegrupper, må det vurderes, om der er grundlag for varetægtsfængsling efter dom af hensyn til retshåndhævelsen i medfør af retsplejelovens § 769, stk. 2. Der skal foreligge et gensidigt opgør mellem den pågældende gruppe og andre grupper, hvor der som led i opgøret er anvendt skydevåben eller anvendt andre våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller der er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180. Det er ikke derimod ikke en betingelse, at det pådømte forhold har forbindelse til det voldelige opgør.

7. Love og forarbejder

- [Lovbekendtgørelse nr. 434 af 25. april 2024 \(Straffeloven\)](#)
- [Lov nr. 1344 af 25. november 2025 om ændring af hjemrejseloven, udlændingeloven, lov om knive og blankvåben m.v. og forskellige andre love \(Mere intensiv kontrol med udlændinge uden lovligt ophold, forbud mod at føre motordrevet køretøj for visse udlændinge og udvidelse af anvendelsesområdet for knivloven m.v.\)](#)
- [Lov nr. 654 af 11. juni 2024 om ændring af lov om våben og eksplosivstoffer m.v., lov om krigsmateriel m.v. og lov om jagt og vildtforvaltning.](#)
- [Lov nr. 665 af 11. juni 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love \(Gennemførelse af dele af Bandepakke IV\)](#)
- [Love og forarbejder til lov nr. 376 af 27. april 2016 om knive og blankvåben mv. \(knivloven\) \(L 107 af 27. januar 2016\).](#)
- [Bekendtgørelse af lov om våben og eksplosivstoffer nr. 1005 af 22. oktober 2012 \(våbenloven\).](#)

Relevante ændringslove og forarbejder

- [Lovforslag nr. 4 af 8. oktober 2025 om ændring af hjemrejseloven, udlændingeloven, lov om knive og blankvåben m.v. og forskellige andre love \(Mere intensiv kontrol med udlændinge uden lovligt ophold, forbud mod at føre motordrevet køretøj for visse udlændinge og udvidelse af anvendelsesområdet for knivloven m.v.\)](#)
- [Lovforslag nr. 150 af 10. april 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love \(gennemførelse af dele af bandepakke IV\)](#)
- [Lov nr. 123 af 30. januar 2021 om tilbagerulning af pebersprayordningen \(L 111 af 25. november 2020\)](#)
- [Lov nr. 968 af 26. juni 2020 om forstærket indsats mod eksplosivstoffer \(L 105 af 5. februar 2020\)](#)
- [Lov nr. 1546 af 18. december 2018 om ændring af våbenloven \(L 83 af 26. oktober 2018\)](#)
- [Lov nr. 672 af 8. juni 2017 om ændring af straffeloven, lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. \(Styrket indsats mod rocker- og bandekriminalitet \(L 190 af 26. april 2017\)](#)
- [Lov nr. 494 af 22. maj 2017 om ændring af straffeloven og våbenloven.](#)
- [Aftale af 24. marts 2017 mellem Regeringen \(Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti\), Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti om bandepakke III – Bander bag tremmer](#)
- [Lov nr. 733 af 25. juni 2014 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf mv. \(L 112 af 15. januar 2014\).](#)
- [Lov nr. 1623 af 26. december 2013 om ændring af lov om våben og eksplosivstoffer \(L 9 af 2. oktober 2013\).](#)
- [Lov nr. 431 af 1. maj 2013 om ændring af lov om våben og eksplosivstoffer og straffeloven \(udførelse af skydevåben mv. til civil brug til lande uden for EU, lempelse af kontrolordningen for visse hardball- og paintballvåben mv.\) \(L 140 af 6. februar 2013\).](#)
- [Lov nr. 274 af 27. marts 2012 om ændring af våbenloven \(straf for overtrædelse af knivforbuddet\) \(L 61 af 21. december 2011\).](#)
- [Lov nr. 538 af 26. maj 2010 om ændring af lov om våben og eksplosivstoffer og straffeloven \(udførelse af skydevåben mv. til civil brug til lande uden for EU, lempelse af kontrolordningen for visse hardball- og paintballvåben mv.\) \(L 147 af 25. februar 2010\).](#)
- [Lov nr. 501 af 12. juni 2009 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven, lov om politiets virksomhed, lov om fuldbyrdelse af straf mv. og forvaltningsloven \(styrket indsats mod bandekriminalitet mv.\) \(L 211 af 29. april 2009\).](#)
- [Lov nr. 500 af 17. juni 2008 Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven og lov om fuldbyrdelse af straf mv. \(styrkelse af indsatsen mod ulovlige skydevåben og knive på offentligt tilgængelige steder\) \(L 171 af 28. marts 2008\).](#)

- Lov nr. 503 af 7. juni 2006 om ændring af våbenloven, straffeloven og krigsmaterielloven (masseødelæggelsesvåben mv.) ([L 130 af 25. januar 2006](#)).
- Lov nr. 555 af 24. juni 2005 om ændring af våbenloven (våbenformidling mv.) ([L 133 af 30. marts 2005](#)).
- Lov nr. 217 af 31. marts 2004 om ændring af våbenloven (forbud mod at bære kniv mv. samt skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af kniv mv.) ([L 97 af 26. november 2003](#)).
- Lov nr. 363 af 2. juni 1999 om ændring af lov om våben og eksplosivstoffer ([L 130 af 3. december 1998](#)).
- Lov nr. 411 af 10. juni 1997 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og våbenloven (styrkelse af politiets muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet, konfiskation, øget vidnebeskyttelse og skærpelse af straffen for våbenbesiddelse mv.) ([L 98 af 28. november 1996](#)).
- Lov nr. 861 af 23. december 1987 om ændring af våbenloven (knive, slangebøsser mv.) ([L 92 af 18. november 1987](#)).

Bekendtgørelser og cirkulærer

- Bekendtgørelse om våben og ammunition mv. nr. 1444 af 12. januar 2016 (våbenbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om våben og ammunition mv. nr. 1248 af 30. oktober 2013 (våbenbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om våben og ammunition mv. nr. 1699 af 20. december 2018
- Cirkulære nr. 9325 af 27. juni 2013 om våben og ammunition mv.
- Cirkulære nr. 9024 af 15. januar 2013 om våben og ammunition mv.
- Cirkulære nr. 10113 af 20. december 2018 om våben og ammunition